LJUDSKA KNJIŽNICA KAMNIK

Kamniški občan

ŠT. 17 LETO XXX. KAMNIK, 10. DECEMBRA 1990

Skupno zasedanje zborov skupščine

Če je premalo informacij, poslanci ne želijo odločati

Približuje se konec leta in s tem »odločilna« seja skupščine, na kateri bodo poslanci »rezali« proračunsko pogačo, se obenem odločali o nadaljnji usodi obstoječih občin (morda ob tem speljali še plebiscit?), spregovorili o dokončni usodi družbe z omejeno odgovornostjo na Veliki planini, . . . in še mnogo stvari, ki jih je treba doreči ob zaključku enega in začetku drugega obdobja. Pa ne le to. Dokončati bodo morali dolgotrajne in utrujajoče razprave s preteklih sej, ki jih niso uspeli zaključiti (Velika planina, nova lokacija za odlagališče smeti, . . . in nekaj nedorečenih razprav, ki so take ostale zato, ker so poslanci menili, da o stvari premalo vedo, da bi lahko pravilno odločali. Nekateri so imeli občutek, da je skupščina postala le debatni klub in ne mesto za odločanje, zato so sejo skupščine predčasno zapustili – ta seveda potem ni bila več sklepčna.

Po več kot šestih urah in pol so poslanci na novembrski seji ponovno nezadovoljno ugotavljali, da je že drugič preložena točka dnevnega reda Pobude, predlogi in vprašanja delegatov. Zato zahtevajo, da se točka, ki je za njih dokaj pomembna, na naslednji seji obravnava na začetku. Na decembrski seji skupščine bo tako najprej na vrsti nadaljevanje prekinjene, novembrske seje. Poleg že omenjene točke bodo poslanci ponovno govorili o pričetku raziskav za skupno deponijo odpadkov domžalske in kamniške občine. Po novem predlogu naj bi vsaka občina predlagala po eno lokacijo, za primerjejo pa bi se potem odločila stroka. Ker pa so gradivo o tem dobili na mizo, so predvsem poslanci iz komendskega konca menili, da niso bili dovolj obveščeni in da o tem ne želijo odločati. Po obrazložitvi predlagatelja, da bi se bilo tokrat treba odločiti le o začetku raziskav terena (zadevo so podprli celo Zeleni Kamnika, saj menijo, da je strokovno pripravljena in zaščitena deponija manj škodljiva kot divja odlagališča), so poslanci sicer hoteli glasovati vendar je bilo že prepozno – skupščina je bila zaradi odhajanja poslancev nesklepčna.

Že na začetku zasedanja pa so poslanci malodane brez pripomb sprejeli sklep o najemu posojila, saj občina nima dovolj denarja, da bi nadaljevala z obnovo ceste Križ–Moste in za sanacijo posledic poplav.Posojilo bodo dobili pri Zavarovalni skupnosti Triglav, pogoji so dokaj ugodni: za cesto bodo najeli 800.000 dinarjev, za sanacijo posledic poplav pa najmanj en in največ pet milijonov dinarjev, kot so odločili poslanci.

Kakšno občino sploh hočemo?

Poslanci so se ob rzapravi o novi ustavi opredeljevali predvsem o predlagani zasnovi nove lokalne samouprave, ali bolje, novih lokalnih skupnosti. Čeprav je bilo več predlogov in idej o novih mejah in še čem, se je oglasil poslanec v zboru združenega dela in ostale opozoril, da je vsaka debata o mejah odveč, dokler ne vemo, kaj sploh hočemo, kakšne občine, predvsem pa, dokler ni točno opredeljeno, kakšne pristojnosti bodo slednje v prihodnje sploh še imele. Osnovni smisel nove razdelitve (nekateri celo razmišljajo o delitvi s sedanjih 65 na 400 do 500 občin!?) naj bi bil v odvisnosti od nove vsebinske opredelitve lokalnih skupnosti. Sploh pa, se je vprašal, kaj je bilo narobe s starimi?! Povečanje števila občin prav gotovo ne bi prispevalo k zmanjševanju že sedaj previsokih stroškov javne porabe, meni družbeni pravobranilec. Ob predlogih, naj bi ponovno uvedli okraje (v Kamniku smo imeli takrat več občin!) pa meni, naj se občine, ki mejijo na Ljubljano, vključijo v okraj Ljubljana. Ne bi pa smeli pristati na neživljenjsko rešitève iz preteklosti, da bi se občina Kamnik znotraj okraja ali kasneje skupnosti občin povezovala na primer z občino Kočevje ali z Logatcem.

Ker nova ustava predvideva centralizacijo posamezih upravnih funkcij, je jasno, da bo občinam preostalo le malo pristojnosti. Imela naj bi jih na področju urejanja prostora, varstva okolja, gospodarjenja s komunalno infranstrukturo. Pravobranilec zato še predlaga, da se za ta namen občini dovoli predpisovati davke oziroma prispevke.

Ob vseh dodatnih predlogih o lokalni samoupravi in ob preciznejših ustavnih opredelitvah pristojnosti bodočih občin naj bi do januarske seje skupščine strokovni organi s pomočjo izvršnega sveta in predsedstva proučili možnosti novega organiziranja naše občine in pripravili s podatki podprte predloge, so sklenili poslanci kamniške skupščine. »Gospodarstvo je pod vodo, mi pa bi se prepirali o mejah,« je izzvenelo v poslanskih vrstah. Očitno se zavedajo, da je pred njimi še veliko pomembnejših odločitev.

Program premalo jasen in konkreten

Poslanci so ob sprejemanju programskih smernic za delo izvršnega sveta imeli sicer več posameznih pripomb (za delo posameznih resorjev), če pa strnemo, je glavna ta, da je program v nekaterih delih treba konkretizirati, postaviti točne roke in nosilce, čeprav je splošni položaj res hitro spremenljiv in je v takih razmerah težko postavljati planske usmeritve. Sploh pa če se resno zavzemamo za čim manjše vpletanje države v gospodarstvo in na splošno za čim manj administriranja. Slišati je bilo še, da imajo smernice izvršnega sveta kljub vsemu veliko informativno vrednost, ker pa je preveč informacij, ni pravih usmeritev. Za prihodnje leto bo po mnenju delegatov treba pripraviti zelo konkreten programski dokument. Seveda, ko bo bolj jasna republiška usmeritev državne uprave. Pri tem ne bi smeli nobeno področje posebej izpostavljati. V programu bi bilo po mnenju poslanca v DPZ treba dodelati predelati predvsem področje gospodarske infrastrukture in prometa. Jasno se bo treba tudi opredeliti, kako bomo urejali komunalne zadeve in telekomunikacijski sistem, s čimer je bil mišljen odnos občine do javnih podjetij. Poslanci so v programu pogrešali tudi več dolgoročnih usmeritev, med njimi predvsem plinifikacijo mesta in ureditev prometa v mestnem jedru. Slišati je bilo še pripombo, da je področje obrti, turizma in kmetijstva premalo strokovno obdelano. Delegati so sklenili, da naj izvršni svet konkretnejše usmeritve pripravi do decembrske seje, ko bodo sprejemali proračun za leto 1991.

Poslanci so tokrat sprejeli popravljen (spremenjen) odlok o proračunu za letošnje leto. Bistvena sprememba so predvsem povišane priznavalnine borcem, čemur so nekateri oporekali, vendar je predlagatelj razložil, da je višina priznavalnin republiško določena. Pojavili so se tudi dvomi nekaterih poslancev, češ, da je obnova kamniške knjižnice predraga, zato so predlagali, da komisija za družbeni nadzor v sodelovanju z zunanjimi sodelavci do naslednje seje pripravi poročilo o pravilnosti dela gradbenega odbora in finančno poročilo o izgradnji knjižnice. Poslanci so odlok sprejeli z dopolnilom, da se postavki za dotacijo strankam in krajevnim skupnostim povišata za sedem odstotkov.

Z dodatnimi dopolnili je bil sprejet tudi odlok o delovnih telesih skupščine, brez večje razprave pa so poslanci sprejeli program za razvoj varstva okolja in poročilo **o stanju na področju varstva okolja,** ki ga je podal dr. Stane Uhan. Ob tem so delegati poudarili, da želijo, da se čimprej v občini naredi kataster onesnaževalcev. Večji poudarek pa je treba dati obveščanju zaradi osveščanja vseh ljudi za varovanje okolja.

Pri obravnavanju poročila o izvajanju letnega plana v prvem polletju 1990 za stanovanjsko, komunalno in cestno področje so poslanci izvedeli, da je neurje najbolj prizadelo ceste, ki jih bo treba čimprej usposobiti za minimalno prevoznost. Večja sanacijska dela pa bodo na vrsti šele spomladi. Izrečeno je bilo tudi vprašanje, kdo bo vzdrževal gozdne poti, ki so bile ob neurju še najbolj razdejane?

Poslanci so na zadnji seji sprejeli tudi **osnutek odloka o ustanovitvi časopisa Kamniški občan,** izvedeli pa so tudi, da je bil v Delu že objavljen javni natečaj za izdajatelja glasila. Ob osnutku odloka so poslanci omenjali, da naj se razmisli o soustanoviteljstvu časopisa (če ustanovitelj – skupščina, ne bi mogel zagotoviti v celoti sredstev za izhajanje), da naj se opredeli proporcialni sistem zastopanja v časopisnem svetu, v odloku pa naj se tudi jasno opredelijo razmerja med skupščino, časopisnim svetom in uredniškim odborom časopisa.

V zvezi z ustanovitvijo **družbe z omejeno odgovornostjo Velika planina** so poslanci odločno zahtevali, da predlagatelj do naslednje seje pripravi več inforamcij o tem, kdo vlaga, koliko, in s kakšno odgovornostjo gredo v novonastajajočo družbo Velika planina. Po mnenju poslancev je treba večji poudarek dati lastninskim razmerjem na osnovi vlaganja občine prek prispevne stopnje v družbo. Vanjo je treba vključiti tudi planšarje in še mnogo vprašanj se je pojavilo, tako da so poslanci odločanje o tem prestavili na decembrsko sejo. Med številnimi pripombami je bilo gotovo največkrat omenjena dilema o prenosu lastnine s sedanjega podjetja na novo, način, kako se določajo posamezni deleži družbenikov. Osnutek programa, o katerem so poslanci tudi govorili, pa bo v enomesečni javni razpravi. Ker je ta po novem precej skrčen – predvsem je manj ambiciozen kar zadeva nova vlaganja v planino in daje večji poudarek varovanju obstoječih objektov, zlati naravnega okolja, so ga podprli tudi Zeleni Kamnika.

Poslanci so ob koncu sprejeli še informacijo o rešenih zadevah urbanistične inšpektorje o nekaterih problematičnih zadevah v prostoru. Inšpektorat vztraja, naj občina zagotovi sredstva za odstranitev črnih gradenj, vsi pa so se strinjali tudi z mnenjem enega od poslancev v zboru krajevnih skupnosti, češ, če bi se striktno držali prostorsko uredništvenih pogojev, do takih odstopanj pri gradnjah ne bi prihajalo.

ROMANA GRČAR

Naslednja – novoletna – številka Kamniškega občana bo izšla 20. decembra 1990. Prispevke in oglase sprejemamo do 14. decembra.

SREČANJE NA KOSTAVSKI PLANINI

Tradicionalno spominsko srečanje na Kostavski planini bo v nedeljo, 23. decembra 1990, ob 10. uri pri spomeniku padlih borcev na Slevcu. Prireditev bo v vsakem vremenu.

VABLJENI!

Stranka demokratične prenove Tuhinj

RAZGLAS
Državljanom Republike Slovenije
Vsem volilcem v Republiki Sloveniji

Udeležite se glasovanja na plebiscitu v nedeljo, dne 23. decembra 1990
Glasovali bomo o vprašanju:
ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVISNA DRŽAVA?

DA **NE**

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo sprejeta, če bo zanjo glasovala večina vseh volilcev.

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo ima naslednji pomen:

1. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država ne bo več združena v zvezno državo – Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.

2. Postopna uresničitev statusa Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države se uredi z ustavnim aktom za izvedbo odločitve, sprejete na plebiscitu, z novo ustavo Republike Slovenije in ustavnim zakonom za izvedbo ustave.

3. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država bo lahko sklepala meddržavne pogodbe, vključno s konfederalno pogodbo z državami drugih jugoslovanskih narodov.

Na plebiscitu sprejeta odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo zavezovala Skupščino Republike Slovenije, da v **šestih mesecih** sprejme ustavne in druge akte ter ukrepe, ki so potrebni, da Republika Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami v SFRJ o pravnem nasledstvu SFRJ in o bodoči ureditvi medsebojnih odnosov po načelih mednarodnega prava, vključno s ponudbo konfederalne pogodbe.

Smo za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo.

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

Plebiscit bo 23. decembra

Slovenski parlament je v četrtek popoldne po dolgem medstrankarskem usklajevanju sprejel zakon o plebiscitu za samostojno in neodvisno državo Slovenijo. Plebiscit bo 23. decembra, odločitev pa bo sprejeta, če se bo za samostojno in neodvisno državo izrekla več kot polovica glasovalnih upravičencev.

Še preden so poslanci skoraj soglasno in z aplavzom sprejeli zakon o plebiscitu, so vse stranke in skupine, ki imajo sedeže v parlamentu, podpisale sporazum o skupnem nastopu na plebiscitu. Parlament pa je sprejel tudi razglas državljanom Slovenije in se odločil povabiti k nadzoru priprav in izvedbe plebiscita predstavnike sosednjih držav in mednarodnih organizacij. Sprejeli pa so tudi poziv vsem Slovencem po svetu, da vsak po svojih močeh pomagajo pri uveljavljanju Slovenije v svetu kot samostojne in suverene države. Ob naštetem pa so poslanci sprejeli tudi gradivo z naslovom Osamosvajanje Slovenije, ki ga je pripravila republiška vlada, in pa Izjavo o dobrih namenih, ki jo je poslancem v sprejem ponudilo predsedstvo Slovenije.

Tudi zunaj parlamentov se je v zadnjih dneh veliko govorilo o plebiscitu, in tudi naša anketa, ki je bila narejena še pred odločitvijo, nam ponuja nekaj mnenj o tem, kako ljudje gledajo na plebiscit, kaj pričakujejo od njega.

Danica Volčič, Kamnik

»Plebiscit v teh razmerah je nujen. Kako se bomo odločili, je odvisno od nas samih. Še pred plebiscitom je treba vrsto vprašanj jasneje razložiti. Plebiscit

naj postavi oziroma sprejme bolj jasna izhodišča, ki bi urejala medsebojne odnose med republikami.

Naše gospodarske prilike nam ne puščajo dosti več časa za odločanje, zato je potrebno čim prej obelodaniti čisto računico.«

Drago Jeglič, Zaprice

»Je skrajni čas, da se zadeve pri nas začno reševati. Slovenija mora postati suverena, sicer ne

vidim nobene prihodnosti. Nazadujemo na vseh področjih, in brez jasno opredeljenih ciljev ne moremo izplavati.

Ljudi begajo različna stališča, nejasni komentarji in kopica nedorečenih izhodišč. Ni jasno, kako začeti s konkretnimi ukrepi. Vsa sporna vprašanja je treba razčistiti še pred plebiscitom.«

Bernarda Gradišek, Kamniška Bistrica

»V plebiscitu se moramo vključiti brez zaletavosti in strasti. Kaj želimo doseči s plebiscitom, ni povsem jasno. Plebiscit ne sme biti strankarsko obarvan. Če želimo dobiti odgovore na najpomembnejša vprašanja, mora plebiscit biti vsenarodna akcija, ki naj nas združuje in povezuje.

S pravimi cilji plebiscita smo še premalo seznanjeni. Ljudem naj se posreduje čim več konketnih odgovorov, ker le tako bo izrekanje imelo pravo težo.«

Vido Hančič, Soteska

»Za politiko se ne zanimam ravno veliko, toda o plebiscitu menim, da je potreben. Pri nas še nimamo vseh pravic, ki bi jih morali imeti, če naj bi Slovenija bila suverena. Tudi gospodarjenje bi dobilo drugačno osnovo, če se bomo odločili za predlagan plebiscit. Nanj se je treba dobro pri-

Nadaljevanje na 2. strani

Plebiscit bo 23. decembra

Nadaljevanje s 1. strani

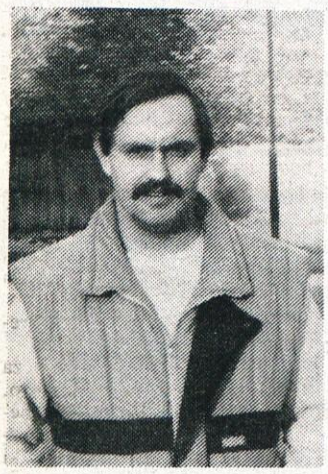

praviti in v nesporednih pogovorih z ljudmi razčiščevati odprta in sporna vprašanja.«

Klemenc Tone, Kamnik.

»Gospodarske razmere so se pri nas v zadnjem času izredno poslabšale. Vse napore bi morali usmeriti v reševanje nakopičenih problemov. Tega ne bo rešil plebiscit, zato se z njim ne strinjam. Med republikami bi morali iskati stične točke in pripravljenost, da živimo še naprej skupaj. Pri tem pa je vsekakor potrebno odnose med republikami jasno definirati in konkretno določiti pravice in dolžnosti. Republike morajo dobiti večjo samostojnost in vsaka republika naj gospodari z doseženimi gospodarskimi rezultati. Vsaka republika naj sama pokriva svoje stroške. Brez čistih računov ne more biti dobrega sodelovanja.«

Urška Janežič, Kamnik

»V celoti podpiram težnje Slovenije po večji suverenosti, toda le v okviru Jugoslavije; 45 let po vojni smo imeli relativno mirno življenje, takega po mojem prepričanju ne bo več.

Menim, da smo sporna vprašanja do sedaj reševali med republikami premalo strpno in preveč potencirano. Probleme moramo rešiti z dialogom in konkretno določenimi nalogami«.

Jože Klenc, Vrhpolje

»Predno se bom odločil, moram točno poznati cilje plebiscita. Iz dosedanjih razprav ni dovolj jasno, kaj želimo doseči in ali ni mogoča še kakšna druga pot, brez plebiscita, še uspešnejša. Dosedanje razlage niso dovolj jasne in konkretne. Med ljudmi ni navdušenja in je veliko negotovosti.

V celoti podpiram idejo o večji samostojnosti in suverenosti Slovenije; tako stanje kot je danes, ne pelje nikamor, oziroma nimamo dobre perspektive.«

Elizabeta Kordin, Kamnik

»Če bi sama odločala, menim, da plebiscit sploh ne bi bil potreben. Med republikami je treba rešiti vprašanja, ki so sporna in kvarijo medsebojne odnose. Gospodarski problemi in težave so med seboj povezani. Suverena Slovenija bi v okviru Jugoslavije lahko tudi uspešneje poslovala.

Menim, da bi bistvena vprašanja morali najprej poenotiti doma v Sloveniji, ne pa se razhajati na vse strani. To pa se ravno danes dogaja. Le z enotnim pristopom bo mogoče iztržiti znatno boljše pogoje za življenje tudi v Jugoslaviji.«

Slavko Šuštar, Šmarca

»Načelno sem za plebiscit. Še pred izvedbo pa je treba ljudem točno razložiti,. kaj bo plebiscit dal dobrega in kaj slabega. Dosedanje razlage niso zadostne. Ljudje so v veliki negotovosti in zmedeni. Vse skupaj je preveč strankarsko obarvano. Za temeljit in jasen plebiscit je potrebno več časa, zato hitrica, kot je želijo predlagatelji, pri ljudeh krepi nezaupanje in sumničenja.«

Plebiscit je življenjsko pomembno vprašanje, ki zadeva vsakega našega občani, zato so nekateri ljudje pri opredeljevanju odločni, nekateri previdnejši, največ pa jih skrbi, kako bomo jutri živeli spričo sedanjega stanja v odnosih in v materialnem pogledu. Še vedno nezadržno drsimo navzdol brez jasne perspektive. Razumljivo je stališče anketirancev, ki bi hoteli zvedeti več konkretnosti, saj jih dosedanje razlage ciljev plebiscita prav gotovo niso zadovoljile. Enaka je misel vseh anketirancev, da mora biti plebiscit nadstrankarska odločitev in vsenarodno izrekanje, če naj ima kaj veljave.

STANE SIMŠIČ

Kamnik, član Delovne skupnosti alpskih mest

Povabilu »Comunita di lavoro Citta dell Alpi« iz Trenta v Italiji se je odzval tudi Kamnik in na skupščino delegiral dr. Nika Sadnikarja.

Skupščina delovne skupnosti je bila konec oktobra v Trentu, udeležili pa so se je predstavniki alpskih mest od Maribora do Grenobla.

Zaradi odstotnosti predsednika občinske skupščine Maksa Lavrinca in predsednice izvršnega sveta Marije Sitar je listino o pristopu Kamnika v Delovno skupnost alpskih mest podpisal dr. Niko Sadnikar.

Na skupščini Delovne skupnosti alpskih mest so sodelovali priznani strokovnjaki za alpski turizem Švice, Italije, Nemčije, Avstrije in tudi iz Slovenije.

Osnovna vprašanja skupščine so se nanašala na področje infrastrukture alpskih mest, zlasti prometa in parkirišč. Razprave so posebej zajemale odnos prebivalstva alpskih mest do turizma in turistov, pozitivni in negativni vpliv turizma na prebivalce teh mest. Vzpostavljenih je bilo veliko novih stikov in poznanstev, kar vse naj bi imelo določen vpliv na razvoj turizma alpskih mest.

Vsi novi člani, ob tej priliki Kamnik in Ptuj, so predstavili svoja mesta. O Kamniku in njegovih turističnih zanimivostih je govoril kamniški predstavnik dr. Niko Sadnikar. Po slovesnem sprejemu so se **vsi novi člani podpisali v posebno knjigo s posebnim peresom.**

Ob zaključku skupščine so bili v upravni odbor poleg ostalih izvoljeni tudi župana Ljubljane in Jesenic, za predsednico nadzornega odbora pa predsednica skupščine Maribor Magda Tovornik. Novo sprejeti člani so v spomin na ta dogodek prejeli darila – simbol skupščine alpskih mest Trenta. Kamnik s tem, ko je bil sprejet v Delovno skupnost alpskih mest s prvim korakom vstopa v Evropo oziroma v razvoj evropskega turizma.

Razpoznavni znak alpskih mest

Lahko pričakujemo, da bo sprejem Kamnika v delovno skupnost alpskih mest nova spodbuda za še hitrejši in pestrejši turistični jutri.

STANE SIMŠIČ

Stoletnica prihoda prvega vlaka v Kamnik

Prvi potniški vlak je pripeljal v Kamnik 28. januarja 1891, medtem ko je tovorni vlak na novozgrajeni progi tekel že dva meseca prej.

Za Kamnik in širšo okolico je zgraditev železniške proge pomenila veliko prometno pridobitev. Proga je Kamnik tesneje povezala z zunanjim svetom. Možnost za gradnjo tako pomembne prometne poti se je ponudila ob graditvi prog v Evropi, zlasti v bivši Avstro-Ogrski državi in Kranjski deželi.

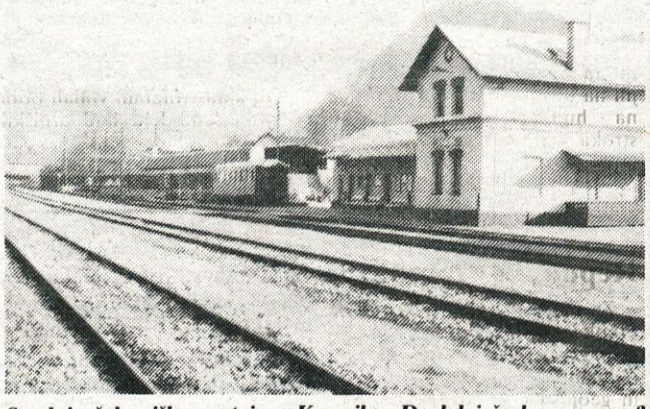

Spodnja železniška postaja v Kamniku. Do kdaj še brez perona? (Foto: S. Simšič)

Zgodovina kamniške proge je zanimiva. V njenem stoletnem razvoju beležimo marsikaj zanimivega. V prejšnjem stoletju, vse do šestdesetih let tega stoletja, je bila proga nenadomestljiva prometnica. Kasneje se srečujemo s pogledi, ki niso bili naklonjeni tej lokalni progi. Bilo je več poskusov ukinjanja, čemur se je gospodarski interes domžalsko-kamniškega bazena odločno uprl in skupaj z občinskima skupščinama progo prevzel v upravljanja.

Prihod prvega potniškega vlaka v Kamnik pred sto leti bo obeležen na svečan način. Občinska skupščina je imenovala posebno komisijo, ki bo odgovorno pripravila obširen program. Komisijo vodi predsednik občinske skupščine Maks Lavrinc.

Slovesnost bo predvidoma maja 1991, do tedaj pa bomo naše bralce še seznanjali z nekaterimi zgodovinskimi podatki, zlasti o načrtovanju gradnje, o graditeljih proge in drugih zanimivostih. Bralce bomo seznanjali tudi z načrti za prihodnost in o urejanju vrste odprtih vprašanj in zahtev, ki se nanašajo na sodoben potniški in tovorni promet.

Od pristojnih organov bomo poskusili dobiti zagotovila oziroma odgovore o izgradnji potniškega perona na železniški postaji Kamnik-mesto. Ta problem poznamo že vrsto let; potniki, zlasti starejši, skoraj ne morejo vstopati na vlak brez pomoči. V našem spremljanju železniškega prometa na tej progi bomo poskušali pridobiti tudi različna mnenja uporabnikov in seveda javnosti posredovati vse predloge, ki jih bomo dobili z željo, da na ta način pripomoremo k dostojni obeležitvi za Kamnik tako pomembnega jubileja.

STANE SIMŠIČ

Ob obletnici Teritorialne obrambe Republike Slovenije

Na skromni, a vsebinsko bogati slovesnosti so se 27. novembra, ob 22. rojstnem dnevu Teritorialne obrambe Republike Slovenije, zbrali poleg najožjega vodstva TO občine Kamnik tudi predstavniki kamniške oblasti ter republiškega in pokrajinskega štaba TO. Ob tej priliki je o aktualnih političnih razmerah, zgodovinskem razvoju TO in o novem obrambnem konceptu (v okviru katerega ima teritorialna obramba posebno vlogo) govoril komandant kamniških teritorialcev, rez. peh. major Anton FIŠER. Posebej je poudaril, da za leto 1990 lahko že rečemo, da ni bilo kot druga leta. Da je bilo težko in polno najrazličnejših pretresov v svetu in doma. Leto streznitve bi lahko tudi rekli; čas, ko se moramo trdno postaviti na tla, se ozreti in spoznati, da bo treba poslej drugače, kar smo povedali doma in vsej svetovnih javnosti.

ANTONU LIPOVŠKU podeljuje plaketo TO Gorenjske Peter Zupan.

Zatem se je dotaknil nekaterih zgodovinskih dejstev in poudaril, da je slovenska skupščina že v letu 1968 s svojim aktom postavila temelje teritorialni obrambi. Po mnogih reorgaizacijah enot in štabov TO smo končno prišli do trenutka, ko slovenski vojski poveljuje predsedstvo naše republike. V svojem nagovoru je komandant FIŠER opozoril tudi na težavne naloge, ki čakajo vse pripadnike TO, od katerih se pričakuje poleg visoke strokovne usposobljenosti še racionalna organiziranost in maksimalna ekonomičnost pri trošenju sredstev, ki jih za obrambne namene dajejo državljani Slovenije.

Na koncu je Anton FIŠER poudaril, da kljub težkim razmeram ni treba podleči raznim pesimističnim gledanjem na bodočnost. Jutrišnji dan bo boljši in uspešnejši, saj bo naša usoda odvisna le od nas samih.

Ob tej priliki so najbolj prizadevnim pripadnikom Teritorialne obrambe občine Kamnik za njihovo dosedanje delo podelili priznanja. Anton Lipovšek, rezervni major, je prejel plaketo TO Gorenjske. Priznanje mu je podelil Peter Zupan, komandant TO Gorenjske. Nato je izrekel pohvalo rez. vodnikoma Andreju Vozlu in Darku Podbevšku ter Cirilu Križlju, višjemu rez. vodniku iz OŠTO Kamnik.

Namestnik v.d. načelnika RŠTO Slovenije Alojz Bogataj pa je Danijelu Kuzmi, rezervnemu kapetanu I. razreda iz stalne sestave OŠTO občine Kamnik, izročil republiško priznanje. Priznanje TO občine Kamnik je podelil komandant občinskega štaba TO občine Kamnik Anton Fišer. Prejeli so jih: Janez Urankar, Dušan Gostič, Janez Golob, Boris Zalezina, Vladislav Novak, Damjan Uršič, Mirko Klemen, Jože Fortini, Sonja Porovne in Brigita Šinkovec.

VERA MEJAČ

DANIJELU KUZMI izroča republiško priznanje namestnik v.d. načelnika RŠTO Slovenije Alojz Bogataj.

JOŽE FORTINI, kmet iz Volčjega Potoka, prejema priznanje od komandanta OŠTO občine Kamnik Antona Fišerja. (Foto V. MEJAČ)

Popravek

V prejšnji številki Kamniškega občana smo v prispevku z okrogle mize o kulturi enega od sodelujočih – ANTONA LIPOVŠKA pomotoma preimenovali v Iztoka. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

Se bomo po letošnji katastrofi zavedli?

Tihe vode globoke jame kopljejo

V drugi polovici novembra so nas v Podjetju za urejanje hudournikov povabili na tiskovno konferenco, kjer so nam ob predstavitvi videofilmov in diapozitivov ter ob strokovni razlagi povedali vse o ujmah in njih posledicah, obenem pa so nam svoje podjetje, ki bo kmalu praznovalo 40 let obstoja, tudi podrobneje predstavili.

Navzočih je bilo veliko strokovnjakov in ob koncu so tudi sami hudourničarji priznali, da je bila to prva res javna analiza tokratnih posledic neurja. Izkazalo pa se je, da bo treba več sredstev za urejanje hudournikov vlagati v zaledja, v povirja voda. Na žalost, so zaključili, mora največkrat najprej priti do nesreče, poplav, da se naša miselnost spremeni, da se zavemo pomembnosti oziroma potrebnosti neke dejavnosti. Tudi direktor je tako za zaključek povedal, da upa, da bodo hudourničarji v bodoče manj »gasilci« in bolj preprečevalci nesreč in vzrokov zanje.

Namen novinarske konference je bil predvsem preprečiti nestrokovne ocene in komentiranja vzrokov za nastale posledice in kritično oceniti delo hudourničarjev.

Na sestanku je bilo tako iz več ust slišati, da je družba do sedaj za te namene dajala premalo denarja. Pri nas izdvajamo 0,36 odstotka za vodno gospodarstvo, medtem ko naši sosedi – Italija in Avstrija, namenjeta za to po dva odstotka. Strinjali so se tudi, da so bile marsikje, tako v republiki kot po občinah, odločitve o tem, kam usmerjati tako zbran denar, vse prevečkrat politične, in nestrokovne. Znano je, da so se v nekaterih občinah raje kot za urejanje vodotokov odločili ta denar vlagati v melioracije in komunalno infrastrukturo. Tudi inšpekcijske službe so po mnenju PUH-ovih strokovnjakov premalo učinkovite, saj niso pravočasno ukrepale pri črnograditeljih. Ti so na višjeležečih terenih samovoljno postavljali mostove, delali propuste, gozdne ceste, objekte ob hudournikih, še posebno nevarna so divja odlagališča ob hudournikih... Mnenje hudourničarjev ni bilo upoštevano. Opozorili so tudi na objekte posebne rabe – to so na primer jezovi (v naši občini so bili še posebej problematični jez pri Kalcitu, Veliki jez pri KIK-u in pri Titanu). Jezovi so bili zaradi nedelovnega dne zaprti, tudi na splošno so taki objekti preslabo vzdrževani, zato hudourničarji predlagajo, da bi prišli v splošno rabo. Prav jezovi so hudourničarjem povzročali največ težav – pri Kalcitu so ga morali razstreliti.

Samokritično pa so tudi ugotovili, da niso imeli izdelanih vodnogospodarskih osnov, zato družbi tudi niso mogli predložiti vodnogospodarskega programa. Zaenkrat se na žalost učimo le iz slabih izkušenj! Tako so po velikih poplavah 83. in 84. leta na Primorskem zgradili več jezov, ki preprečujejo strm padec in rušilno moč vode; in od takrat še niso imeli večjih posledic ob narasli vodi.

Hudourničarji napovedujejo, da bodo v bodoče veliko več delali na takoimenovanem biološkem programu – zatravitve, urejevanje nabrežin z naravnimi materiali. Trudili se bodo, da bo čim manj naravnih jezov uničenih, saj ugotavljajo, da so katastrofe povsod tam, kjer so opustili nekdanje mline, žage in podrči jezove, še toliko večje.

Ob tokratni ujmi so bile najhujše zajezitve strug, do teh pa je zelo hitro prišlo, ker je bilo v in ob njih po besedah hudourničarjev neverjetno veliko lesnih odpadkov (le kdo mora za sabo pospravljati? gozdarji? zasebni sekači?) in vršač, ki so se hitro zagozdili ob prvi prepreki, tam naredili naravni jez in katastrofa je bila tu.

Na tistih hudournih predelih, kjer se je več ukrepalo, kjer so v preprečitev nesreč več vlagali (izgradnja prečnih stopenj kot na primer v dolini Bistričice) so bile posledice manjše (za razliko od doline Podvolovljeka!) Predstavniki podjetja za urejanje hudournikov so povedali, da se je prav zato v dolini Bistričice večina plazu pretrgala že više, lahko bi bilo precej huje, lahko bi ogromna gmota polzela vse do Stahovice in naprej. Prečni pragi, narejeni že mnogo prej, pa so v dolini Bistričice preprečili, da se niso rušile hiše. Ob ujmi so hudourničarji v Stahovici hitro ukrepali, s težko mehanizacijo so začeli odpirati strugo, da je imela voda prosto pot. V Stahovici, ob Kalcitovem jezu, ki so ga morali razstreliti, so z usmerjanjem reke Kamniške Bistrice, ki je delala globoko zajedo proti hišam, preprečili hujšo škodo na objektih. Sicer pa je na tem mestu celotno naselje zgrajeno prenizko ob reki, prav zato so imeli vsi vodo v kleteh, pravijo v PUH-u.

Hudourničarji, ki so bili v naši občini med prvimi strokovnjaki, ki so na plazovitem stahoviškem območju začeli ukrepati in pomagati tudi pri reševanju ljudi tam okrog, so poudarili, da je bil večji problem psihološki pritisk, strah ljudi, ki so se (in se bojijo nadaljnjega plazenja) kot pa dejanska materialna škoda, ki so jo utrpeli. Po mnenju strokovnjakov se bo grušnat plaz nad Okroglim začel počasi umirjati, vendar bodo manjša plazenja tam še 3 do 4 leta – manjši zdrsi prsti in nanos kamenja; po predvidevanjih niti približno v takih količinah, ki so sedaj ogrožale prebivalce okoliških vasi.

Puhovi strokovnjaki so na vprašanje novinarjev, kako v bodoče ukrepati, da bi preprečili čimveč škode, odgovarjali, da pri globinskih usadih (nekateri so segali tudi do trideset metrov globoko, tako da so drevesa po pobočjih »potovala kar stoje«) skoraj ne morejo nič narediti. Drugače pa je pri urejanju vodotokov, za kar pa bi bilo treba »prosvetliti« tudi okoliško prebivalstvo. Kot so dejali, se je že zgodilo, da so prišli na teren, da bi se laotili sistematičnega urejanja hudournikov, pa so jih ljudje spraševali, čemu je to potrebno, zakaj bi nujno potrebno denar vlagali v nepotrebno preventivo. Šele ob katastrofi se pokaže, kaj je resnično nujno in življenjskega pomena. Tudi sistem financiranja te dejavnosti bo treba še urediti.

Ob koncu so strokovnjaki za hudournike opozorili tudi na to, da bo treba več pozornosti nameniti množično popularizirani izgradnji malih hidroelektrarn, ki jih nekateri nameravajo izkoristiti za biznis, na račun splošno priznane koristnosti te dejavnosti (nekateri se slepijo, da bodo te HE rešile slovenske energetsko bilanco?!) pa zato dobivajo tudi posojila. Pošteno bo treba pomisliti, ali morda tisoč in več novih umetnih objektov ob hudournikih ne bo porušilo ekološkega ranovesja!

ROMANA GRČAR

Hudourniki, ki (ni)so divjali

Po zadnjih katastrofalnih poplavah, ki so se pričele z ujmo 1. novembra se je v slovenskih medijih veliko pisalo in govorilo o vzrokih in krivdi za nastalo škodo na prometnicah, stavbah, imetju in obdelovalnih smeri in gibanj ter oblasti so dajali izjave, v katerih so nekateri objektivno ocenjevali katastrofo, drugi pa tedenciozno. Slednji so brez temeljitejše analize iskali potrditev svojih že davno izraženih pobud.

Številni so trdili, da so vzroki za tako veliko škodo in za nastanek katastrofalnih poplav nasploh v vodnem gospodarstvu. To naj bi nepravilno upravljalo z vodotoki in naj bi na njih izvajalo napačne tehnične ukrepe. Ne bomo se spuščali v komentar nekih konkretnih padavin in objavljenih mnenj, pač pa se bomo omejili na opis ukrepov, ki jih izvaja na hudournikih hudourniška stroka. Nižinskih vodotokov ne bomo obravnavali, ker je to domena upravljalcev nižinskih vodotokov.

Republika Slovenija

Za našo republiko je značilno prepletanje gorskega, hribovitega in gričevnatega sveta z rečnimi dolinami in s kotlinami. Reliefna in geološka razgibanost ter raznolikost, klimatske razmere ter načini gospodarjenja s prostorom so vzroki, da erozija in hudourniki neposredno in posredno ogrožajo okoli 237.000 ha ozemlja. Ožja hudourniška območja v Sloveniji, kjer se erozija močno širi, ocenjujemo na 20.400 ha. Hudourniških strug I. reda je okoli 8700 km, nižjih redov pa še več.

Poleg površin, ki jih ogrožajo hudourniki, imamo v Sloveniji tudi obežna območja, ki jih ogroža plazenje zemlje. Nastanek plazov pogojuje neugodna geološko-kameninska sestava tal, ki zajema, kar okrog 729.000 ha ali 36 odstotkov ozemlja naše domovine.

Hudourništvo pri nas

Organizirano se je pričelo urejanje hudournikov na ozemlju sedanje Slovenije 1884. leta, ko so ustanovili upravno, projektivno in operativno službo za urejanje hudournikov v takratni Avstro-Ogrski. Sedaj se s tem delom bavi PODJETJE ZA UREJANJE HUDOURNIKOV, Hajdrihova 28, Ljubljana. Podjetje je bilo ustanovljeno 1950. leta, kot naslednik gozdnotehničnega odseka za zagradbo hudournikov, ustanovljenega 1884. leta.

Osnovni ukrepi pri urejanju hudournikov zajemajo sanacijo vseh vrst erozije zemljišč. Površinsko erozijo odpravljamo z obnovo vegetacijskega pokrova in sicer z pogozdovanjem in zatravitvijo, le redko s tehničnimi ukrepi. Globinsko erozijo zmanjšujemo z ustalitvenimi in zaplavnimi prečnimi objekti, predvsem v zgornjem toku hudournikov. V srednjem toku se borimo največ proti bočni eroziji z vzdolžnimi zgradbami in s stabilizacijo dna s pragovi, naselja pa zavarujemo z enostranskimi ali dvostranskimi čimbolj okolici prilagojenimi regulacijami.

Pri urejanju hudournikov so najpomembnejša redna vzdrževalna dela na strugah, kjer sproti saniramo vse poškodbe in utrjujemo vse šibke dele potokov. Pri tem uporabljamo take tipe zavarovanj, ki so čimbolj vklopljeni v okolico.

Ujme

Ob katastrofalnih vodah pride v strmejšem delu hudourniških strug pogosto do porušenja ravnovesja v koritu in do močne globinske erozije. Sprošča se ogromno nanosa, s spodkopanih bregov se v grabne rušijo drevesa in ostanki posek. Namesto čiste vode se po strugi vali velika masa plavin, ki se večkrat zagozdijo in naredijo prag iz plavajočega lesa in nanosa, za katerim se lahko oblikuje celo jezero. Ko se tak prag predre in poruši, plane val plavin s še z večjo močjo po koritu navzdol in podira mostove, ceste, stavbe, zasipa in dviguje dno strug ter preplavi površine, za katere bi mislili, da jih vodni val ne bo nikoli dosegel, sploh pa ne poškodoval.

Tudi v srednjem toku ima hudournik zaradi velikega padca korita še tako moč, da posamezna mesta popustijo pred podivjano vodo. Prihaja do obrežnih zajed, odnašanja obdelovalnih površin. V spodnjem toku, kjer se padec struge postopoma zmanjšuje, začne s plavinami zasičena voda material odlagati in se razlivati po okolici.

Ob hudournikih praktično ni prostora oz. površin, kjer bi se voda lahko začasno brez škode razlila, se nakaj časa zadrževala in nato počasi odtekla. Vsako prelivanje povzroči tvorbo brazd, novih strug, odnašanje zemlje in v hujšem primeru popolno opustošenje doline.

Objekti

Funkcijo ustalitvenih objektov na vodotokih so pred vojno opravljali predvsem jezovi. Po podatkih iz knjige Mire Ružić je bilo tedaj v Sloveniji 2350 mlinov, 1320 žag na vodni pogon in 600 majnih hidrocentral (!!!!). Po spremembi obrtnega zakona 1962. leta (!) so skoraj vse žage in mline opustili. Kmetje in drugi upravljalci zato teh gospodarsko-vodnogospodarskih objektov ni so več vzdrževali. Počasi so se podrli. Za jezovi nabran material je odtekel v dolino, bregovi, ki so bili prej podprti z zaplavkom, pa so se pričeli rušiti v korita.

Podjetje za urejanje hudournikov je na podrtih jezovih in na drugih ugodnih krajih načrtovalo in zgradilo nekaj pregrad, vendar zaradi pomanjkanja sredstev ni moglo obnoviti vseh stopenj na mestih nekdanjih jezov.

Naša nemoč

Krajši odseki hudournikov so regulirani predvsem zaradi obvarovanja naselij pred poplavami in za stabilizacijo labilnih predelov pri prehodu srednjega v spodnji tok, kjer se odlaga nanos. Dolžina urejenih strug je v primerjavi z dolžino naravnih strug neznatna (manj kot 1%) in ne more bistveno vplivati niti na količino niti na hitrost odtekanja vode, ki je zmanjšana s stopnjevanjem struge. Lahko trdimo, da je tudi količinski odtok v hudourniških regulacijah manjši, ker se voda ne napaja dodatno z materialom z rečnih bregov.

V okviru Zakona o vodah je v Sloveniji organizirana služba za spremljanje stanja vodnega režima. Za hudourniško območje jo izvaja Podjetje za urejanje hudournikov Ljubljana. Ta služba med drugim daje tudi mnenja in zahteve za lokacije stavb, obratov jezov, mostov, torej za vse posege, ki bi lahko vplivali na vodni režim. Vendar pa nas graditelji objektov, zlasti pa črnograditelji in vaščani postavljajo pred izvršena dejstva. Ta so zlasti: premajhne odprtine mostov, neprimerni cevni propusti premajnih zmogljivosti, postavljanje objektov v strugo, odlaganje izkopov v korito, divja odlagališča smeti, deponije hlodov in drv v strugi, metanje vejevja in odpadkov s polj na rob hudournikov, odlaganje gozdnih odpadkov v jarke, nepravilna ali sploh neizvedena odvodnja na lokalnih cestah in gozdnih poteh. Krivce za te prekrške je težko izslediti, še težje pa kaznovati.

1. november 1990. leta

Ozrimo se na dogajanje na nekaterih hudournikih ob zadnjih nalivih 1. novembra. Po še neobdelanih podatkih Hidrometeorološkega zavoda Slovenije niso bili vzroki visokih voda ekstremno močni nalivi. V Lučah in Kamniški Bistrici je padlo v 24 urah okrog 150 mm dežja. To je slaba polovica padavin, ki so padle 27. septembra 1926. leta nad Polhovim Gradcem. Takrat je padlo v 24 urah 341 mm dežja in povzročilo hudo katastrofo na polhograjskem območju in v Poljanski dolini.

Pred 1. novembrom letos je deževalo že pet dni kar je dodobra napojilo tla z vodo. To je poleg naraslih voda sprožilo tudi celo vrsto zemeljskih plazov.

Najbolj prizadeti so bili naslednji kraji in njihova okolica: Črna na Koroškem, Slovenj Gradec, Luče, Stahovica pri Kamniku, Železniki, Cerkno, Tolmin (!).

V oceni dosedanjega urejanja in vzdrževanja hudournikov na prizadetem delu Slovenije lahko trdimo, da se je v ta dela premalo vlagalo. V marsikaterem grabnu niso mogli zgraditi niti ključnega objekta na kritični točki. Vsi že zgrajeni objekti (SUHODOLNICA V PODGORJU, BISTRIČICA NAD STAHOVICO PRI KAMNIKU) so opravičili svojo gradnjo, ker so preprečili nastanek še večje škode.

Zaključek

Z našimi finančnimi zmožnostmi je nemogoče popolnoma urediti hudorniške struge. Škode ob izrednih nalivih se bodo še pojavljale. Jih pa lahko znatno zmanjšamo predvsem s premišljeno urbanizacijo na hudourniških ozemljih, z zakonodajo, ki ne bo samo zahtevala red pri gospodarjenju s kmetijskimi in gozdnimi površinami, ampak tudi omogočala takojšnje kaznovanje tistih, ki se tega ne bodo držali. Inšpekcijske službe morajo dobiti večjo moč pri ukrepanju proti črnim graditeljem mostov, počitniških hišic in ostalih stavb, ter proti divjim odlagališčem. Celo s takojšnjim rušenjem takih objektov in z visokimi denarnimi kaznimi.

S tem zapisom smo poskušali pokazati na zmotno mnenje, da z urejanjem hudournikov celo pospešujemo poplave. Škodam se bomo izognili le z rednim vzdrževanjem naravnih strug, preprečevanjem erozije v hudourniških zaledjih ter s krajšimi regulacijami v naseljih.

PUH
PODJETJE ZA UREJANJE HUDOURNIKOV p.o.
61001 LJUBLJANA, HAJDRIHOVA 28
POŠTNI PREDAL: 319, TELEFON: (061) 210 812
ŽIRO RAČUN: 50101-601-23467

SIMFONIČNI ORKESTER DOMŽALE–KAMNIK
vabi na

JUBILEJNI – XX. NOVOLETNI KONCERT S PLESOM OB REVIJSKI GLASBI

Dirigent Tomaž HABE
Solisti: Irena Baar-Vremšak, sopran
Marjan Trček, tenor
Aci Bertoncelj, klavir
Branka Bečaj, violina
Tomaž Plahutnik, citre
Povezovalec; Tone Ftičar

ŠPORTNA DVORANA KAMNIK – SOBOTA, 22. DECEMBRA 1990 ob 20. uri

Koncertni program: Strauss, Haydn, Mozart, Čajkovski, Verdi, Smetana, Pecsi, Lehar, Addinsell, Bernstein, Gobec, Habe

Po koncertu se boste lahko zavrteli ob Straussovih valčkih Rože z juga, Cigan baron, Jutranji listi, in polkah Lahka kri, Anen polka itd.,

v ritmu tanga zaplesali ob skladbah Jalousie, Violeta, Chitara Romana... se predali sambi (Amor–amor, Brasil, Qavachino...), angleškim valčkom (Moon river, Fascination, Amazing grace, Vrni se v Sorento...), in ritmom, kot so fox, ča-ča-ča, swing, rumba, begin, bossa nova, twist, disco...

...v izvedbi Simfoničnega orkestra Domžale–Kamnik pod vodstvom Tomaža HABETA, Mešanega pevskega zbora IUBILUS,
Vokalnega terceta MKM,
BIG BAND zasedbe
in solistov: Martine Bohte, Janeza Majcenoviča, Tomaža Plahutnika in Boža Matičiča.

VSTOPNINA: SAMO ZA KONCERT (TRIBUNE) 100,00 din
KONCERT in PLES (PARTER) 200,00 din
Mize za 4 ali 6 oseb

V ceno vstopnice je vključena konzumacija za aperitiv

Z NOVOLETNIM PRIGRIZKOM Vam bosta ob mizah postregla Florijan in Janko Mlakar, Kavarna VERONIKA in GOSTILNA BEVC, Kamnik.

Že ob nakupu vstopnice si lahko zagotovite prigrizek po Vašem okusu 30% ceneje:

MENÜ »VERDI«	Menü »ROSSINI«:
Ptički v poprovi omaki	Medaljon v gobovi omaki
Puranova rolada	Madžarski file
Mozaik zelenjava	Rizi-bizi
Sestavljena solata	Sestavljena solata
Sladica	Sladica
Kava	Kava

CENA MENÜJA V PREDNAROČILU JE 100,00 din na osebo, na prireditvi pa 130,00 din.

Postregli Vam bomo tudi z izbornimi buteljčnimi vini kot so Renski rizling, Tokaj in Refoško, ponudili Cocktail Gershwin, več vrst whiskyja, francoskega konjaka itd...

REZERVACIJE IN PREDPRODAJA VSTOPNIC:
ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ, Japljeva 2, tel 831-612 (do 14.30 ure)
KAVARNA VERONIKA, tel 831-143 (popoldne in zvečer)

ZAHVALA

Vsem številnim sovaščanom in prijateljem, ki ste nam ob naši nesreči – poplavi – pomagali s svojim delom, dobro mislijo in pomočjo stali ob strani, iskreno hvala. Zahvaljujemo se predstavnikom Rdečega križa in krajevne skupnosti Perovo.

Hvaležni Mlinarjevi
s Kovinarske 14, Kamnik

Odmevi, polemike, kritična mnenja...

Zavajanje občanov...

Svoboda govora je res nekaj čudovitega, vsak lahko piše kar hoče pa naj bo to resnica, polresnica, če ne celo laž.

Zavajanje občanov je posebnost nekaterih piscev v našem lokalnem časopisu. Da ne bom preveč abstrakten v svojih trditvah, ki jih bom tudi argumentiral, naj omenim pisanje Milana Windšnurerja v prejšnji številki Kamniškega občana o starem zdravstvenem domu (ZD).

Če bi tekst napisal nepoučen občan, ki je daleč od skupščinskih klopi in zakulisnih dogajanj v občini, bi se še nekako dalo razumeti. Ker pa temu ni tako, si upam trditi, da gre za manipulacijo z javnostjo, če hočete z volilci, in to s strani enega Demosovih veljakov.

Strinjam se z g. Windšnurerjem, da si telesnokulturne organizacije zaslužijo primerne prostore, vendar še pred govoricami o tem, da bo stari ZD namenjen prav njim, so krožile govorice, da se bo najprej poskrbelo za primerne prostore za Knjižnico Kamnik in tako se je tudi zgodilo, seveda ne zaradi govoric. Čas je že bil, da tudi Kamnik dobi knjižnico, kakršno zasluži.

Prostorov, ki so jih do preselitve v občinsko zgradbo zasedali nekdanji SIS, gre za sedem prostorov, pa ni razdelila nobena komisija, ki jo je sestavil kdo drug kot bivša komunistična oblast, ampak g. Jereb, ki načeluje občinski upravi, in to po ključu odstotka v občinskem parlamentu. Tako je Demos dobil tri prostore (ne vem zakaj ste to zamolčali), po enega SDP, socialisti in svobodni sindikati, v zameno za prostore v občinski zgradbi. Sedmo sobo je dobil OO RK na podlagi prošnje, ki jo je posredoval lastniku zgradbe, območni zdravstveni skupnosti.

Bivša ZSMS, sedanja LDS, prostorov v starem ZD zaenkrat še nima, vendar bi jih rada dobila, saj se najemništvo v Bergantovi hiši, ki je last Kočne, izteka (o lepoti in primernosti prostorov na Gregorčičevi 2 pa ne bi razpravljal, saj kot liberalec dopuščam, da imate svoje predstave o lepoti).

Tudi taborniki so bili zelo presenečeni, ko so izvedeli, da imajo še vedno prostore na kopališču. Če se dobro spominjajo, v preteklih dveh letih niso imeli svojih prostorov, pred časom pa so dobili dolgo pričakovane prostore v kleti starega ZD.

Ker so pritlični prostori še vedno nezasedeni, upam, da jih bodo lahko dobili tudi številni na novo organizirani sindikati, LDS, Študentski servis in mladinski center.

Problematika razdeljevanja prostorov ni tako pereča kot stroški obnove starega ZD. S tem bi se lahko pozabavali na eni prihodnjih skupščin. Seveda oboroženi z dejstvi in konkretnimi podatki, da ne bo seja Skupščine spet maratonska.

Gospod Windšnurer, če sem vam pojasnil vsaj nekaj zablod, me iskreno veseli, za vnaprej vam svetujem, da bolje pretehtate svoja »dejstva«, preden gredo v objavo.

DAMJAN GLADEK

Predlog za ureditev nove in sanacijo obstoječe komunalne deponije

Ob vseh naših dosedanjih prizadevanjih v zvezi z graditvijo nove in sanacijo stare deponije, bi kljub prisotnosti direktorja Komunalnega podjetja Kamnik na strokovni ekskurziji v Tinjah, imel sledeče pomisleke.

Očitno je, da odgovorni strokovnjaki še vedno ne razlikujejo med pomenom črne deponije in pa komunalne deponije. Zato bom naredil kratek opis ekološkega pomena besede deponija.

DEPONIJA (odlagališče):

*Objekt zgrajen na velikem prostoru in sicer zato, da na tem primerno urejenem prostoru odlagamo (vgrajujemo) smeti in gradbene odpadke, ki tam ostanejo trajno. Druge odpadne snovi odlagamo na deponijo samo s posebnim dovoljenjem ali s soglasjem. Dno takega odlagališča mora biti urejeno tako, da ne prepušča nobenih izcednih voda in nevarnih ter škodljivih snovi v podtalnico – **vir pitne vode**. Da to preprečimo, vgradimo posebno, več milimetrov debelo polietilensko folijo. Ko je ves prostor zapolnjen z odpadki, odlagališče rekultiviramo, zatravimo in zasadimo z raznim grmičevjem ter drevjem.*

*Na osnovi splošno znanih spoznanj in izkušenj, ki jih poznajo tako politične kot tudi strokovne strukture ugotavljamo in zahtevamo samo celovit in strokoven pristop k reševanju nove ter sanaciji stare deponije (ne samo na Duplici temveč **vseh** črnih odlagališč). Sodobna gradnja deponij prepoveduje vsako odstopanje ali improviziranje zahtevanega postopka, saj je to posebno nevarno za onesnaženje podtalnice. Iz tega izhajajoč, zahtevamo enak pristop tudi za začasne deponije. Kaj to pomeni? Vsaj šest let trajajoče reševanje tega problema je zadostna **vizitka** za nesposobnost obstoječih organov ali posameznikov. Ob upoštevanju zahtevanih postopkov po svetovno znanih in preizkušenih tehnologijah izgradnje deponij lahko zahtevamo samo še odstop in pa kazensko odgovornost odgovornih. Mislimo, da je čas za spoznanje, da le nismo tako bogati, da bi reševali tako pomembne probleme tako poceni.*

Da pa ne bi bili samo destruktivni, glede na obstoječo politiko reševanja odlagališča komunalnih odpadkov, predlagamo prav slednje, seveda ob popolnem spoštovanju vseh zahtevanih tehnoloških postopkih.

ZA DODATEK PA – POROČILO Z OKROGLE MIZE O DEPONIJAH V MARIBORU, o financiranju takih projektov.

Viri financiranja:

- *30% samoprispevek*
- *30% delovne organizacije*
- *lastna sredstva komunale*
- *eko – dinar*
- *prispevek iz sklada mestnega zemljišča*
- *bančni krediti*

VILI TURŠIČ

Nova smetišča na Malem gradu

Cenjeni občanki Jasni Levc odgovarjam na njeno pisanje iz prejšnje številke Kamniškega občana, v katerem že kar na začetku napade bralca z vprašanjem, »ali ve za letošnje arheološke najdbe na kamniškem Malem gradu.«

Ne, za letošnje arheološke najdbe na kamniškem Malem gradu ne vem: kakor tudi ne vem, kakšne in katere so bile arheološke najdbe lani, predlani in predpredlani, ko so začeli z arheološkimi izkopavanji. Za mojo brezinformiranost skrbi Zavod za spomeniško varstvo Kranj, ki nikoli ne izvoli pisati v občinsko glasilo in javnost obvestiti o dogajanjih na Malem gradu.

Vsekakor je najdba »petnajstih staroslovanskih grobov« pomembno arheološko odkritje. Tudi »lani odkrit skelet« je dober »arheološki dokaz, da so v Kamniku živeli stari Slovani.«

Toda, kako je možno, da so Slovani – tako stari kot mladi – živeli v Kamniku?

V času Slovanov Kamnik kot Kamnik še ni obstajal – naziv »Kamnik« oz. nemško »Stein« se prvič omenja v t. im. vetrinjski listini, datirani v leta 1143 do 1147, Kamnik kot trg se omenja v listini za žiški samostan, datirani v leta 1188 do 1204, Kamnik kot mesto pa se omenja šele nekaj let kasneje. Torej v času, ko Slovanov več ni bilo, če se tako izrazim.

Zanimivo je tudi, da arheologi »najdejo« grobove in »naletijo« na več najdb, s čemer pa lahko v njihovo poslanstvo zelo podvomimo, saj arheologi – v kolikor gre za profesionalne kadre – načrtno izkopavajo in torej na zakopane stvari ne morejo zgolj »naleteti«. Da se je »pri obnovi kapele pokazala njena prvotna oblika,« sploh ne dvomim; kakor tudi ne dvomim v to, da so »obnovitelji« za sabo pustili pravo razdejanje, o čemer pa bo govora kasneje.

Sedaj pa Jasno Levc vabim na kratek ekološki potep po Malem gradu.

Celoten kompleks Malega gradu je po ekološko oporečnem vzoru posut s smetmi po vseh treh delih: po osrednjem obrambnem stolpu, po grajski kapeli in po palaciju (bivalnem prostoru).

Najprej se ustavimo pri obrambnem stolpu.

Ko so pred leti končali s sanacijskimi deli na obrambnem stolpu, so v vhodno odprtino vgradili lesena vrata in vanje »namontirali« cilindrično ključavnico. Od tistega časa dalje je bil obrambni stolp zaprt in s travo poraslo notranjost je lahko obiskovalec (namenoma ne pišem turist) opazoval le skozi posamezne vratne deske. Pred časom pa je ne vem kdo na ne vem čigavo direktivo (ali pooblastilo, kakor hočete) odklenil vrata obrambnega stolpa in od takrat dalje so po travnatih prostorih razsute smeti v obliki gorljivega in negorljivega odpadnega materiala.

Drugi del, kapela, predstavlja enega najbolj zanemarjenih in propadajočih arhitekturnih spomenikov v Evropi. (Hvala Bogu, tu so vhodna vrata vedno zaklenjena in so freske na varnem; toda ali tudi pred vlago?!) Da na kapeli potekajo stalna obnovitvena dela, je že na prvi pogled vidno – zunanji obodni zid kapele krasi cela gora grušča, ki ga očitno nihče ne misli odstraniti.

V palaciju, severovzhodnem delu grajskega kompleksa, je zid, potekajoč v smeri vzhod–zahod, poslikan; verjetno le v eni fazi, in sicer ne s kljukastim križem, kot bi si pač nepoučeni mislil, temveč s pacifističnim znamenjem. V tem delu Malega gradu so tudi najzanimivejše zbirke po tleh ležečih zamaškov. Tu so zamaške tako starejšega kot tudi novejšega datuma, zastopane pa so vse mogoče znamke, od radenske do cvička. Res lepa zbirka. Da o drugih zbirkah odpadnega materiala na kamniškem Malem gradu sploh ne govorim.

Torej: drugo leto se nam obetajo nova odkritja, ki bodo pomagala sestavljati mozaik zgodovine mesta Kamnik, z njimi pa nova vprašanja. Ekološka namreč.

O tem in še marsičem bi se lahko Jasna Levc pogovarjala z Andrejem Skodlarjem, direktorjem Komunalnega podjetja, ki vodi čistilne akcije.

Pa še nekaj: samo skopo naštevanje letošnjih oz. lanskih odkritij, ki jih podaja Jasna Levc v svojem članku, še zdaleč ne argumentira »najpomembnejše« oz. »najbolj senzacionalno« arheološko odkritje zadnjih nekaj let v Kamniku. V kolikor pa gre res za senzacionalne najdbe, pa me zanima, zakaj želijo arheologi v (bodočem) prekritem obrambnem stolpu urediti manjšo muzejsko zbirko.

Vsekakor naj se Jasna Levc raje ne ukvarja s pisanjem besedil, v katerih se ne izraža dovolj strokovno in predvsem jasno.

GABRIJELA V. DEŽMAN

Javna goljufija in kršitev uzanc

*Rekreacijski center Velika planina, Titov trg 2, Kamnik je poslal vsem lanskim kupcem **sezonskih smučarskih vozovnic** obvestilo, v katerem jih obvešča, da morajo pr zamenjavi vozovnic doplačati za otroške 2000, za odrasle pa 2800 din. Ker navedeni center lani kupcem ni izvršil plačanih storitev in ker na karti ne piše, pod kakšnimi pogoji karta ne velja, veljajo za prodajalca splošne uzance o prometu storitev oziroma prometnih uslug.*

Zato je navedeni kupoprodajni odnos prodajalca, to je Rekreacijskega centra, kršitev teh uzanc. Ostali žičničarji so bili seveda pametnejši in so podaljšali lanske karte brez doplačila. Rekreacijski center pa je pridobil dohodek, obresti za neopravljeno delo.

Zato bomo navedeni center predlagali v postopek zaradi kršitev dobrih poslovnih običajev pri GZS, tržni inšpekciji v Kamniku, in če prodajalec do 15. 12. 1990 ne spremeni tega doplačila v zamenjavo, tudi s tožbo na gospodarskem sodišču.

Kupci ne želimo plačevati grehov, pa tudi ne nesposobnosti in dvojnega dela osebja in vodstva Rekreacijskega centra.

naslov v uredništvu

Vprašanje brez odgovora

Prosim za objavo naslednjega javnega vprašanja, ki je bilo že postavljeno v Kamniškem občanu, a ni nihče do sedaj nanj javno odgovoril. Zato ga postavljamo ponovno in prosimo ustrezen občinski organ in inšpekcijske službe, da dajo javen odgovor:

Kako so nekateri dobili in pod kakšnimi pogoji in na osnovi kakšnega razpisa z družbenimi sredstvi adaptirane lokale za smešno nizke najemnine.

Ali se je zato komunalni prispevek povečal v enem letu za več kot 350% in prispevki SKG za 470%. Je v teh cenah tudi tako zbrani denar? Za primer lokal žene direktorja SKG!

Prosimo za jasen in javen odgovor.

-SM-
naslov v uredništvu

Mesec boja proti sladkorni bolezni

Kamniško društvo za boj proti sladkorni bolezni je v mesecu boja proti sladkorni bolezni dokaj uspešno izpolnilo svoj program.

Posebej moramo omeniti akcijo za ugotovitev založenosti z živili in pijačo, ki jih lahko uživajo sladkorni bolniki. Uspeli smo skupaj s trgovskim podjetjem KOČNA in znanim izdelovalcem sladil, firmo Bayer — Pharma, Jugoslavija v samopostrežni trgovini MARKET, Kranjska c. (nasproti glavnega kolodvora v Kamniku) organizirati poseben oddelek s široko izbiro peciva, marmelad, napitkov in drugih živilskih proizvodov izdelanih s pomočjo sladila Natreen. Marjeta Paternost, predstavnica podjetja BAYER-PHARMA, je v mesecu novembru pripravila pokušino živil, peciva, sokov in drugih proizvodov v novem razširjenem oddelku v Marketu podjetja Kočna, Kranjska c.

Sladkorna bolezen je namreč predvsem bolezen presnove. Je stanje stalno povišanega sladkorja, motenj v presnovi sladkorja oz. ogljikovih hidratov, maščob in beljakovin.

Na posvetu v okviru programa meseca boja proti sladkorni bolezni, ki ga je sklicala Zveza društev za boj proti sladkorni bolezni v Ljubljani v novembru, nam je bil predstavljen tudi aparat, GLUOSCAN, firme ORTHO KOMPLET, za merjenje sladkorja v krvi z vgrajenim spominskim trakom.

Ekskluzivni predstavnik za ta aparat je podjetje SALUS, Ljubljana Mašera-Spasičeva ul. 10 (tel. 374-436).

V mesecu boja proti sladkorni bolezni tudi letos nismo uspeli znatno povečati števila članov. Pri bolnikih s sladkorno boleznijo je premalo razumevanja za naše delo, čeprav je bila doslej članarina le borih 10,00 din.

Tudi letos smo poskušali nuditi večjo materialno in finančno pomoč socialno ogroženim bolnikom, toda žal zaradi težkega finančnega stanja društva in gospodarskih podjetij, ki so nam doslej znatno nudila vso podporo, nismo uspeli.

Društvo se prav sedaj bori, da bi novi zakon o zdravstvu tudi v bodoče vseboval določilo o oprostitvi participacije za sladkorne bolnike. S pomočjo naših političnih organov bomo upam uspeli.

Š. REPANŠEK

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam nudili pomoč ob elementarni nesreči, se iskreno zahvaljujemo za požrtvovalno delo, materialno pomoč in moralno podporo.

Družina ŠTRAJHAR
Poreber 5 – KAVRAN

Obvestilo zavezancem davka od dohodkov iz gozda v občini Kamnik

Uprava za družbene prihodke Kamnik je za leto 1990 z odločbo odmerila zavezancem za davek od dohodkov iz gozda previsok davek in prispevke iz tega naslova zaradi napačnih podatkov o cenah lesa na panju, ki jih je posredovalo Gozdno gospodarstvo Ljubljana. Zato bo uprava za družbene prihodke občine Kamnik po uradni dolžnosti odpisala preveč odmerjene davke in prispevke od dohodkov iz gozda za leto 1990 in izvršila vračilo preveč plačanih obveznosti zavezancem.

Uprava za družbene prihodke SO Kamnik

NOVOTRŽANI IN OKOLIČANI!

ZA VAS IN VSE DRUGE KAMNIČANE JE ODPRTA NOVA TRGOVINA

»NADA«

Z MEŠANIM BLAGOM.

Delovni čas: od 7. do 19. ure
v soboto od 7. do 16. ure
v nedeljo od 8. do 11. ure.

FIDLER ELEKTRONIKA
TV SERVIS
Volčji potok 30

Popravilo TV sprejemnikov, radio aparatov, kasetofonov, Hi-Fi, termoregulatorjev, flešev...
Popravilo na domu.
Po potrebi aparat tudi odpeljem in pripeljem.
Sprejem in oddaja non-stop.

Dostop do servisa: iz obvoznice – 400 m od Veterinarskega zavoda levo (pri našem reklamnem panoju); gledano iz smeri Kamnika.

Vabimo vas

ZA VESEL KONEC LETA

V DRUŽBO SLOVENSKIH VESELJAKOV

ZABAVALI VAS BODO ANSAMBLI:

BRATOV POLJANŠEK
FRANCA MIHELIČA
NAGELJ
KRT
– ALBERTO GREGORIČ
– ANDREJ ŠIFRER
– KARLI GRADIŠNIK
– FRANC KOŠIR

Dobimo se v športni hali v Kamniku v petek, 14. decembra 1990 ob 20. uri.

Delegatska vprašanja in odgovori

Delegatsko vprašanje št. 4.
O POSLOVNIH PROSTORIH

1. Kdaj in kje so objavljeni razpisi za oddajo poslovnih prostorov, ki jih po pooblastilu oddaja SKG?

2. Kakšno je mnenje IS SO Kamnik o »zadevi Griljc–Griljc« (mož – direktor SKG, ki oddaja poslovne prostore in žena – najemnik poslovnega prostora v izmeri 27 m² za borih 232,50 din mesečno po pogodbi od 27. 3. 1990 dalje, s tem da je lokal v centru mesta)? Hkrati sprašujemo, ali v tem istem primeru velja konkurenčna klavzula oz. ali je podjetje, kjer je bila gospa Griljc prej zaposlena, izstavilo soglasje o opravljanju tovrstne dejavnosti.

3. IS SO Kamnik dajemo pobudo, da pretehta poslovanje SKG in da v primeru slabega gospodarjenja odvzame pooblastila, ki jih ima.

Vprašane je na 2. seji postavila ZSMS – LS.

Odgovor je pripravil
SEKRETARIAT ZA PROSTORSKO UREJANJE IN VARSTVO OKOLJA
obravnaval pa IZVRŠNI SVET

Informacije v zvezi z oddajanjem poslovnih prostorov

Bivša Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik, ima trenutno v upravljanju 31 poslovnih prostorov. Vsi poslovni prostori so bili dani v najem na podlagi Zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih (Ur. l. SRS, št. 18/74). Zakon zahteva za oddajo le pogodbo o najemu.

Poslovne prostore so na podlagi posameznih vlog oddajali v najem ustrezni organi SSS. Pri tem je bila upoštevana:

– namembnost poslovnega prostora
– dejavnost
– sofinanciranje
– datum vloge prosilca
– strokovna usposobljenost prosilca
– od kod je prosilec . . .

Pristojnost oddajanja poslovnih prostorov je po prenehanju SSS prešla na Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva v občini Kamnik. Postopki oddajanja poslovnih prostorov v najem so bili v glavnem enaki pri vseh SSS v Sloveniji.

Najemnine za poslovne prostore so določene na podlagi Pravilnika o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov (Ur. l. SRS, št. 25/81). Najemnine za poslovne prostore v Kamniku znašajo najmanj od 15,11 din/m² do največ 38,97 din. Kriteriji za najemnine so za vse enaki.

Najemnina za m² poslovnega prostora pa je diferencirana zlasti zaradi dejstva, ali je v poslovni prostor vlagala finančna sredstva SSS ali najemnik sam. Če je vlagal najemnik sam, plačuje najemnino od stanja, v kakršnem je poslovni prostor prejel.

Na povsem konkretna delegatska vprašanja ZSMS – LS v zadevi »Griljc–Griljc« pa sledeče:

1. Stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kamnik nima nikakršnega pooblastila za oddajanje poslovnih prostorov in si takšnega pooblastila tudi ni nikdar lastilo. Pristojnost za oddajanje poslovnih prostorov v najem je imela Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik in to najprej Izvršni odbor le-te, nato Odbor za gospodarjenje pri SSS. Po prenehanju obstoja samoupravnih interesnih skupnosti, s tem tudi SSS občine Kamnik, pa je pristojnost, upoštevaje ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev, prešla na Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva. Ta je do 7. 6. 1990 deloval v okviru bivšega Sekretariata za stanovanjsko, komunalno in cestno gospodarstvo ter energetiko občine Kamnik, od tedaj dalje pa v okviru novega Sekretariata za prostorsko urejanje in varstvo okolja občine Kamnik. Vsi poslovni prostori v družbeni lastnini v občini Kamnik, tudi Kidričeva 25, katerih upravljalec je bila bivša SSS občine Kamnik (ne SKG), so bili oddani po povsem enakih postopkih na podlagi določil Zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih. Ta za oddajanje poslovnih prostorov v 12. členu zahteva samo najemno pogodbo, ki mora biti pisna.

Tudi najemnina za vse poslovne prostore, tudi za Kidričevo 25, je bila izračunana po enakih kriterijih na podlagi Pravilnika o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov.

Vsakršne drugačne navedbe liberalcev so nepočne in neresnične.

Dokaz: – Statut bivše Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik
– Ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev (Ur. l. SRS, št. 32/89)
– Odlok o upravnih organih občine Kamnik (Ur. l. RS, št. 22/90)
– Zakon o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih (Ur. l. SRS, št. 18/74)
– Pravilnik o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov (Ur. l. SRS, št. 25/81)

2. Direktor SKG M. Griljc ni nikoli oddal poslovnih prostorov svoji ženi, saj DO, katere direktor je, takšne pristojnosti, kot že rečeno, ni nikdar imela. Pogodba je namreč sklenjena med Sekretariatom za stanovanjsko, komunalno in cestno gospodarstvo ter energetiko občine Kamnik in najemnico. Podpisnika pogodbe sta torej občina (sekretariat) in pa najemnica. Navedba ZSMS – LS torej ni točna.

Z najemnico je bila za konkretni lokal, bivši »Tobak«, ki je bil že skoraj 2 leti prazen in popolnoma v razpadajočem stanju, sklenjena najemna pogodba št. 117/III-90/CD z dne 20. 3. 1990. Griljčeva je predhodno že na SSS občine Kamnik dvakrat (12. 6. 1985 in 27. 10. 1988) naslovila vlogo za pridobitev poslovnega prostora. Zadnjo vlogo za konkretni lokal, bivši »Tobak«, je s pozitivnim mnenjem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju št. I-113/1-1990 z dne 19. 3. 1990 naslovila na Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva. Odbor se je na svoji seji dne 23. 3. 1990 odločil za dodelitev lokala prosilki v najem. V že omenjeni pogodbi so natančno določeni pogoji najema. Pogoji najema glede najemnine so bili natančno takšni, kakršne je imela DO »Tobak« Ljubljana. Najemnino v takšni višini je za prazen lokal pred tem plačevala SSS občine Kamnik. Pomembno je še povedati, da gre za izračun najemnine od stanja lokala, v kakršnem je takrat bil (Cenitveno poročilo št. 27-90/T z dne 19. 3. 1990), brez upoštevanja velikega vlaganja najemnice v adaptacijo lokala. Dodati je še treba da so bile najemnine, kakor tudi stanarine, v tistem času z odločitvijo ZIS od decembra 1989 do junija 1990, zamrznjene. Po tem roku je najemnina, ki je določena povsem v skladu z določili Pravilnika o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov, bistveno poskočila, čeprav, kakor še marsikaj drugega, verjetno še vedno ni ekonomska.

Glede konkurenčne klavzule bivše DO, ki naj bi veljala za »gospo Griljc«, pa je potrebno povedati, da slednja že nekaj časa ni bila v delovnem razmerju v tej delovni organizaciji, pač pa pri zasebni obrtnici. Torej tudi tovrstna navedba ZSMS–LS ni točna.

Dokaz:– Pogodba o najemu in oddaji poslovnih prostorov št. 117/III–90/CD z dne 20. 3. 1990
– vloga najemnice z dne 12. 6. 1985, 27. 10. 1988 in 15. 3. 1990
– soglasje Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju št. I–113/1–1990 z dne 19. 3. 1990
– sklep Odbora za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva občine Kamnik (1. seja, dne 19. 3. 1990)
– zapisnik o ugotovitvi vrednosti poslovnega prostora
– vpogled v delovno knjižico najemnice (glede konkurenčne klavzule)

3. Glede pobude liberalcev Izvšrnemu svetu občine Kamnik naj le-ta delovni organizaciji SKG odvzame pooblastila, ki jih SKG, kot že povedano, očitno ni nikdar imelo, pa ni kaj dodati.

Dodatna pojasnila k delegatskemu vprašanju glede pristojnosti odbora za spremljanje uresničevanja politike in odločitve ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva.

V zvezi s sklepom izvršnega sveta št. 99–1/90 z dne 18. 1990 pojasnjujem sledeče:

1. Področje upravljanja in gospodarjenja s poslovnimi prostori ureja Zakon on poslovnih stavbah in poslovnih prostorih (Ur. l. SRS, št. 18/74). V 1. členu 1. odstavka zakona je določeno, da s poslovnim prostorom v stanovanjski hiši upravlja Samoupravna stanovanjska skupnost, ter v 12. členu 1. odstavka, da se poslovni prostor odda v najem z najemno pogodbo.

2. V statutu SSS občine Kamnik je bilo določeno, da s poslovnimi prostori gospodari Odbor za gospodarjenje in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini (26. člen). V poglavju statuta – Opravljanje skupnih del za stanovanjsko skupnost (od 62. člena – 64. člena) je dano pooblastilo za opravljanje strokovnih, administrativnih, pomožnih in tem podobnih del skupnega pomena delovni organizaciji SKG Kamnik. Razmerja med Samoupravno stanovanjsko skupnostjo in SKG Kamnik pa ureja Samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela. V tem sporazumu so določene vse naloge, ki jih SKG opravlja za SSS, med drugim je v poglavju IV. Pravice, obveznosti in odgovornost DO SKG v pravnem prometu (od čl. 19. – 24) tudi pooblastilo, da SKG nastopa v pravnem prometu z drugimi v imenu in za račun Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik.

3. S 1. 1. 1990, ko so prenehale obstajati SIS, med drugimi tudi Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik, so bile le-te dolžne ustanoviti Odbore za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov, ki od 1. 1. 1990 do uveljavitve nove zakonodaje na posameznih področjih opravljajo naloge bivše SIS. V Kamniku je bil za področje bivše SSS občine Kamnik ustanovljen Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva. Ta je deloval v okviru na novo ustanovljenega občinskega upravnega organa – Sekretariata za stanovanjsko, komunalno in cestno gospodarstvo ter energetiko občine Kamnik. Slednji je za izvrševanje strokovnih nalog na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva s pogodbo št. I/90 z dne 16. 4. 1990 pooblastil delovno organizacijo Stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kamnik. Upoštevajoč odlok občine Kamnik o določitvi nalog, ki jih od 1. 1. 1990 začasno opravljajo organi samoupravnih interesnih skupnosti občine Kamnik (Ur. l. SRS, št. 42/89), opravljajo Odbori za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov, torej tudi takšen odbor za področje stanovanjskega gospodarstva, od 1. 1. 1990 do uveljavitve nove zakonodaje, naloge bivših SIS (1. čl.). O posamičnih pravicah in obveznostih iz razmerij v SIS odloča Odbor na podlagi samoupravnih splošnih aktov, ki so bili v veljavi do tega dne (4. čl.). Torej je Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva, poleg drugih pristojnosti, po zdajšnjih predpisih, pristojen tudi za oddajanje poslovnih prostorov v najem.

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE KAMNIK je na 16. seji dne 16. oktobra 1990 sprejel SKLEP:

1. Izvršni svet sprejme dodatna pojasnila k delegatskemu vprašanju ZSMS – Liberalne stranke glede pristojnosti Odbora za spremljanje uresničevanja politike in odločitve ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva.

2. Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitve ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva do sprejema pravilnika o dodeljevanju poslovnih prostorov v občini Kamnik, posreduje v verifikacijo izvršnemu svetu sklep o oddaji poslovnega prostora in sklene najemno pogodbo, ko sklep verificira izvršni svet.

Delegatska pobuda št. 5.
PROBLEMI Z REGISTRACIJO SINDIKATOV

Zakonodaja za vpis in registracijo sindikatov še ni urejena in se s težavami registracije srečujejo vsi novo nastali sindikati v Republiki Sloveniji. Zato predlagamo, da se ustrezna občinska strokovna služba aktivno vključi v razrešitev problema na občinski in republiški ravni; le tako se bo lahko uresničevala volja delavcev po zakoniti in uradni poti.

Delegatsko pobudo je na 2. seji podal Matevž SKAMEN.

Mnenje je posredoval
REPUBLIŠKI IZVRŠNI SVET

V zvezi z zahtevo Odbora Skupščine Republike Slovenije za pravosodje in upravo z dne 20. 9. 1990, da naj Izvršni svet zavzame stališče do sklepanja kolektivnih pogodb in pripprpavi zakonsko podlago za registracijo sindikatov in dopolni obstoječo zakonodajo tako, da sindikalni monizem nadomesti s pluralizmom sindikalnih oblik, posredujemo naslednje mnenje: Ob vse pogostejših ugotovitvah in ocenah o pomanjkljivostih oziroma pravnih prazninah v delovni zakonodaji, predvsem glede prava kolektivnih pogodb oziroma kolektivnega sporazumevanja in dogovarjanja, sodimo, da je potrebno upoštevati, da je tradicijo kolektivnih pogodb v Sloveniji sprememba političnega in ekonomskega sistema po 2. svetovni vojni domala povsem prekinila. Pred sprejemom zveznega zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja in novega republiškega zakona o delovnih razmerjih so imele kolektivne pogodbe obrobno vlogo v sistemu delovnega prava, saj so urejale le delovna razmerja tistih delavcev, ki niso delali z družbeno lastnino (delavcev zaposlenih pri obrtnikih, pri odvetnikih, v predstavništvih tujih oseb in pri tujih izvajalcih investicijskih del v SFRJ). Po sprejemu nove delovnopravne zakonodaje (zvezni zakon je bil sprejet oktobra 1989, republiški zakon pa marca 1990) pa so postale kolektivne pogodbe tudi pri nas eden od temeljnih inštitutov urejanja delovnih razmerij.

Tako je zvezni zakon že dokaj jasno spremenil naravo delovnega razmerja iz asociativnega v dvostransko razmerje in temu ustrezno uredil tudi kolektivne pogodbe v sistemu avtonomnega urejanja delovnih razmerij. Zaradi številnih odprtih vprašanj, ki so se ob zveznem zakonu izpostavljala, je šla republiška zakonodaja še korak dalje in poskušala odprta vprašanja razrešiti s podrobnejšimi zakonskimi normami o vsebini, nivojih kolektivnega dogovarjanja, ter nosilcih, subjektih kolektivnega dogovarjanja. Naj na tem mestu opozorimo na možno oceno, da je delovna zakonodaja v teh rešitvah prehitevala družbenoekonomsko in politično sistemsko ureditev predvsem glede na problem določitve titularja družbene lastnine, kot tudi glede na dejansko organiziranost, zgrajenost, položaj ter vlogo tistih subjektov, ki naj bi bili nosilci kolektivnega dogovarjanja. S tega vidika je pomembna kreativna vloga delovne zakonodaje, ki jo je v bodočem krajšem obdobju mogoče v pomanjkljivostih in v izogib pravnih praznin dopolnjevati in spreminajti, upoštevaje predhodni čas, v katerem se nahajamo, proces iskanja in določanja titularja družbenih sredstev, organiziranja in združevanja »delodajalcev« kot tudi delavcev in uvelejavitve njihovega položaja in vloge v sistemu urejanja in uresničevanja delovnih razmerij. V tem smislu je potrebno obravnavati tudi zahteve po razrešitvi vprašanja splošne veljavnosti kolektivne pogdobe, ki se sklepa za območje celotne Slovenije, naj si bo na gospodarskem ali negospodarskem področju, ter v okviru svobode sindikalnega združevanja delavcev proučiti ustreznot priprave posebnega zakona, ki bi rešil problem registracije sindikatov delavcev, kot tudi reprezentativnost sidnikatov glede na njihovo vlogo v kolektivnem dogovarjanju na različnih nivojih ter glede na upravičenja sindikalnih poverjenikov po delovni zakonodaji. Ob tem naj opozorimo na dogovor s sestanka s predstavniki sindikalnih zvez oziroma sindikatov, ki je bil na Republiškem sekretariatu za delo dne 20. 9. 1990, na katerem je bilo dogovorjeno, da se formira posebna tričlanska skupina, ki jo sestavljajo: predstavnik ZSSS, predstavnik KNSS in tretji član, ki ga na pobudo republiškega sekretariata za delo določi Inštitu za delo pri Pravni fakulteti. Navedena skupina bo pripravila strokovne podlage oziroma vsebino in način določanja reprezentativnosti na raznih ravneh, s posebnim poudarkom na nacionalni ravni. Vsebina tega gradiva bo opredeljevala nadaljnje ravnanje in eventuelni normativni pristop na tem področju.

Delegatsko vprašanje št. 40. a
SANACIJA DUPLIŠKE JAME

1. Ali inšpekcijske službe občine Kamnik spremljajo izvajanje sanacije bivšega odlagališča odpadkov na Duplici in kakšne ukrepe so v zvezi s tem podvzele?

2. Kdaj oziroma če sploh namerava Komunalno podjetje dokončno sanirati to odlagališče, kot je zagotovilo v odgovoru na delegatsko vprašanje v lanskem letu?

Odgovor je na 4. seji postavil Klub poslancev SDP.

Odgovor je posredoval
INŠPEKTORAT

Inšpekcijske službe občine Kamnik spremljajo izvajanje sanacije odlagališča odpadkov na Duplici. Za sanacijo odlagališča je organ sanitarne inšpekcije izdal ureditveno odločbo št. 526–23/h 90–8/3 z dne 19. 2. 1990 z rokom izvršitve 31. 7. 1990. Komunalno podjetje Kamnik je z vlogo št. 32/31 z dne 16. 10. 1990 zaprosilo za podaljšanje roka izvršitve sanacije odlagališča do 31. 7. 1990 in sicer z obrazložitvijo, da so kljub pravočasnemu naročilu projekt sanacije prejeli od Smelta Ljubljana šele v septembru 1990 (projekt št. 2496-02 je priložen vlogi). Ker je pred izvedbo sanacijskih del potrebno pridobiti mnenje Univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo Ljubljana, organ sanitarne inšpekcije smatra, da se vlogi za podaljšanje roka izvršitve sanacije odlagališča na Duplici ugodi.

Zlatoporočenca Andrej in Stanislava Koželj

Petdeset let skupnega življenja sta oktobra ponovno potrdila. Na zlatoporočni slovesnosti, v občinski poročni dvorani, ju je prisrčno nagovoril predsednik občinske skupščine Kamnik, Maks Lavrinc.

Andrej Koželj se je rodil 27. 11. 1912 na Križu. Oče je bil delavec pri železnici, mati pa gospodinja in je občasno pomagala kmetom pri njihovih opravilih. V družini je bilo 7 otrok. Zaradi slabega zslužka je kot najstarejši med fanti že z 12. leti odšel služiti h kmetu. Pastir je ostal dve leti, potem pa se je šel učit za strojnega ključavničarja v tovarno upognjenega pohištva »Remec & Co« na Duplici, v današnji Stol.

Pisalo se je leto 1930, svet je pretresala kriza. Težave so pestile tudi tovarno Remec, zato je sledilo zniževanje plač in odpuščanje delavcev. Andrej je bil prerazporejen v kotlarno, kjer je ostal vse do vstopa v narodnoosvobodilno vojno. Kot zaveden Slovenec se je takoj vključil v OF. Na terenu je aktivno deloval vse do marca 1944. leta, ko je vstopil v enote NOV. Dodeljen je bil v Kosovelovo brigado, kjer je ostal dva meseca. Ta čas je v Drvarju pri Vrhovnem štabu začela delovati tovarna za popravilo orožja. Ker je bilo premalo strokovnjakov, so ga 13. maja poslali tja. Od 30 jih je na cilj prišlo le 13, ostali so padli ali bili ujeti. Vendar tudi ti niso imeli sreče, saj so pred Drvar prišli prav na dan zračnega desanta. Tovarna je bila v desantu uničena, zato so Slovence vključili v inženirske bataljone, katerih glavna naloga je bila popravilo porušenih mostov. Bojevali so se po vsej Bosni in Andrej je bil, kot dober in pogumen borec, odlikovan za hrabrost. Ko je prišel domov, se je ponovno zaposlil na Duplici. V remontni delavnici je opravljal najprej delo pomočnika, nato mojstra oddelka in kasneje vodje poslovne enote pomožnih obratov. To je bil čas politične in gospodarske obnove domovine. V tovarni Stol, ki mu je bila, kot sam pravi, njegov drugi dom, je opravljal pomembne samoupravne in politične funkcije. Leta 1968 se je upokojil. Delavski svet podjetja mu je za njegovo požrtvovalno delo podelil zlato priznanje.

Stanislava Koželj je bila rojena 2. 11. 1921 v Škofji Loki. Oče je bil mlinar, mati gospodinja. Zaposlila se je v tovarni Remec na Duplici, kjer sta se z Andrejem spoznala. Kljub slabim obetom, saj je vse že kazalo na svetovno vojno, sta se 14. 10. 1940 poročila. Tudi Stanislava je aktivno sodelovala v NOV. Po vojni je ostala zaposlena in se 1. 1. 1970 starostno upokojila.

Ker se je Andrej razdajal na vseh področjih, poleg vsega povedanega je treba reči, da je od 1932. leta tudi gasilec, in od 1952. leta aktiven čebelar, je več kakor tri vogale v družini morala podpirati Stanislava. Rodila sta se jima dva otroka, hčerka Nataša-Stanislava in sin Andrej. Oba sta že poročena in ima svoje otroke, tako da imata slavljenca 4 vnuke in 3 pravnuke. ČESTITAMO!

V. M.

Kamniške narodne noše v Piova Di Sacco

Turistično društvo Kamnik želi kot organizator vsakoletnih prireditev ob dnevu »NARODNIH NOŠ« pokazati te znamenitosti in posebnosti tudi drugim. Kamničani s svojo folkloro in narodnimi nošami se udeležujejo podobnih prireditev in srečanj v drugih krajih in v zamejstvu. Taka so tudi vsakoletna srečanja v Beljaku, kjer so bile stkane pomembne vezi, ki jih utrjuje tudi neutrudni turistični delavec, dr. Niko Sadnikar. S predstavniki turističnega društva v mestu Piova di Sacco, kjer tudi pripravljajo podobne prireditve, so se seznanili in dobili povabilo, da pridejo na njihovo prireditev.

Kamničani so se povabilu, da se 16. septembra udeležijo srečanja folklornih skupin in pihalnih godb, z veseljem odzvali. Na pot je odšlo 50 narodnih noš, brez planšarjev. Zato pa se je prireditve udeležila grupa »Pozvačin« iz Ljublane s Stefanom Novakom na čelu in se tako priključila 28 skupinam, kolikor jih je sodelovalo na srečanju v mestu Piova di Sacco pri Padovi.

Sprejem je bil zelo prisrčen. Pri spomeniku padlim v I. in II. svetovni vojni so Kamničani v narodnih nošah tudi zaplesali. Po mestnih ulicah so jih gledalci navdušeno pozdravljali. Kasneje so se odpeljali v bližnje naselje Covigo, kjer so zaplesali ob spremljavi harmonikarja Jožeta Jagodica in peli pri maši.

Ob 15. uri so vse skupine v Piova di Sacco nastopile, tako folklorne kakor tudi godbe na pihala. Zelo veliko gledalcev, domačinov in iz drugih krajev, je prisrčno pozdravljalo vse nastopajoče. Kamničani so bili deležni še posebne pozornosti zaradi svojstvenosti narodnih noš in dinamičnih nastopov. Pred častno tribuno so nastopale skupine iz Italije, Romunije, Francije, Čila, Zaira, Avstrije, Švice in Slovenije.

Skupina kamniških narodnih noš

Pokal za tretje mesto

Posebna komisija, ki je ocenjevala nastope in pestrost narodnih noš-folklornih skupin ter način predstavljanja, je Kamniku prisodila 3. mesto in ekipi podelila velik pokal župana mesta Padove (Podeljeni so bili trije pokali). Pri tako množični udeležbi pomeni osvojitev 3. mesta velik uspeh. Za nastop so prejeli tudi posebno priznanje, tiskano grafiko-simbol mesta Piova di Sacco.

Priznanja in pokal je na slavnostni tribuni prevzel dr. Niko Sadnikar. Pri sporazumevanju z gostitelji, ki so tudi bili izredno gostoljubni, je veliko pomagala Karmela Ogrinec, ki zna italijansko.

Organizacija prireditve je bila zelo dobra. Ves čas bivanja v tem mestu so bili Kamničani v središču pozornosti. Vse stroške prireditve in sodelovnja je pokril organizator, t. j. turistično društvo mesta Piove di Sacco.

Urice bivanja v tem italijanskem mestu so Kamničani izkoristili za ogled posebnosti kraja in okolice. Obiskali so več zanimivosti in bili z vsem zadovoljni.

STANE SIMŠIČ

Jovanovičeva razstava na temo Balantičevih pesmi

V razstavišču Veronika v Kamniku je bila 24. novembra 1990 otvoritev razstave risb kiparja, slikarja in grafika Petra Jovanoviča na temo pesmi Franceta Balantiča ob sedemdesetletnici pesnikovega rojstva. Ob tej priložnosti je bil izveden recital njegovih pesmi, o pesniku in njegovi življenski in umetniški tragičnosti pa je spregovoril France Pibernik, avtor knjige »Temni zaliv Franceta Balantiča«. Verjetno ni slučaj, da je izbrani datum tudi dan tragične smrti nesrečnega pesnika leta 1943 v Grahovem. V teh krajih je le dan prej (23. novembra 1990) do pred kratkim po krivici zamolčani pesnik po sedeminštiridesetih letih dočakal popolno človeško in umetniško rehabilitacijo z dostojno ureditvijo groba in odkritjem spomenika.

O pesniku Francetu Balantiču, njegovi življenjski in umetniški tragičnosti je na otvoritvi razstave pripovedoval prof. France Pibernik.

Literarne umetnine so že od nekdaj navdihovale in spodbujale k ustvarjalnosti likovne umetnike, v našem kontekstu predvsem kot ilustracije k prozi ali pesmim, ki naj bi tekste dopolnjevale in jih vizualno prezentirale. Vendar se je pogosto dogajalo, da so kljub odvisnosti ali naslonitvi na besedilo nastale suverene in celo vrhunske likovne stvaritve, ki lahko zažive povsem neodvisno od svojih literarnih predlog. Takšnih primerov je nešteto. Za primer omenimo svetovnoznane, znamenite Chagallove grafike k basnim La Fontaina, ki smo jih nedavno tega lahko občudovali v Likovni galeriji Cankarjevega doma v Ljubljani.

Tudi o perorisbah Petra Jovanoviča lahko razmišljamo v dveh smereh: literarni in likovni. Čeprav je vsaka od risb posvečena in poimenovana po izbrani Balantičevi pesmi, jih lahko obravnavamo kot samostojne risarske stvaritve, ki predstavljajo avtorja z vsemi značilnostmi samosvojega likovnega ustvarjanja. Jovanović, ki je bolj znan kot kipar, ukvarja pa se tudi s slikarstvom in grafiko, izhaja kot samorastnik iz konceptov, ki so še najbližje tako imenovani »naivni umetnosti«. S subtilno risbo, ki vključuje pikice in črtice, oblikuje imaginaren svet, poln rafinirane poetike in simbolike. Vseskozi ponavljajoči se, simbolni motiv drevesa-okostnjaka ali človekarastline z vegetativnimi udi, dopolnjen s tipičnim, a pristnim inventarjem »naivcev«, ustvarja vzdušje nadrealistične simbolike. Sočasno z razstavo bi morala biti predstavljena tudi mapa z izborom natisnjenih risb in Balantičevih pesmi, ki pa je zaradi tehničnih težav izostala.

DUŠAN LIPOVEC

Pesmi Franceta Balantiča je na slovesnosti recitirala njegova nečakinja Senka Jesenik-Lužovec. (foto: V. Mejač)

RAZSTAVA V KAVARNI VERONIKA

V kavarni Veronika razstavlja te dni svoje likovne izdelke Kamničan Vili Kordež. To so kolorirane risbe, predloge za razglednice. Motivno so to dekorativne vedute Kamnika, s heraldičnimi simboli in folklornim inventarjem. Tudi Kordež je samorastnik, pravilneje samouk, vendar na povsem drugi ravni kot Jovanovič. Glavna odlika Jovanovičevih risb je pristna spontanost in izvirna avtorska risba, pri Kordežu pa gre za zavestno posnemanje etnično in historično razpoznavnih vzorov in vzorcev. Očitna je naslomba na likovni koncept Vesnanov, na dekorativne elemente, ki so lastni predvsem Maksimu Gaspariju in Saši Šantlu. Kordežu gre vsekakor priznati določeno risarsko veščino, kakšen smisel pa ima v današnjem času posnemanje že davno preživelih likovnih vzorcev, pa je že drugo vprašanje. Nekritično, ali celo diletantsko posnemanje folklorne in dekorativne motivike Vesnanov, vodi slej ko prej v – kič.

Glede na dejstvo, da so menda razglednice z omenjeno vsebino že v prodaji, lahko govorimo o ponovnem udarcu kvaliteti v ponudbi tovrstnih izdelkov. Na repliko: »Češ, da ljudje radi kupujejo prav takšne izdelke!«, pa se lahko samo globoko zamislimo in vzdihnemo: »O, sancta simplicitas!«

DUŠAN LIPOVEC

VABILO!

Učenci 3. letnikov usmerjenega izobraževanja v ZUIM Kamnik prirejamo

ROCK KONCERT

V soboto, 15. decembra, ob 19. uri v Športni hali v Kamniku.

Zabavale vas bodo skupine: DON MENTONY BAND, AVTOMOBILI, ŠANK ROCK.

Izkupiček prireditve je namenjen 3. letnikom usmerjenega izobraževanja ZUIM Kamnik za pomoč pri organizaciji zaključne ekskurzije.

Vstopnice lahko dobite v predprodaji in na dan koncerta.

Vljudno vabljeni!

Rockerski pozdrav!

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ KAMNIK

VABIMO VAS...

Petek, 14. decembra 1990 ob 19,30 uri
Dvorana Veronika, Kamnik
JUBILEJNI KONCERT ŽePZ SOLIDARNOST Kamnik
Ob 15-letnici delovanja
Zborovodkinja Olga Stele
Sobota, 15. decembra 1990 ob 19. uri
Dvorana kulturnega doma v Komendi
REVIJA MALIH VOKALNIH SKUPIN GORENJSKE
Sodelujejo okteti iz sedmih gorenjskih občin
Torek, 18. decembra 1990 ob 17. uri
Dvorana Veronika, Kamnik
ČUDOVITI SVET GLASBIL – mesečna torkova SREČANJA otrok od 4. do 10. leta starosti
Sreda, 19. decembra 1990 ob 19. uri
Razstavišče Veronika, Kamnik
OTVORITEV RAZSTAVE SLIK AKADEMSKE SLIKARKE ANDREJE PEKLAR
V programu se nam bo s klavirskim recitalom predstavil pianist Igor Dekleva
Razstava bo odprta do 5. januarja 1991
Sobota, 22. decembra ob 20. uri
Športna hala, Kamnik
JUBILEJNI XX. NOVOLETNI KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA DOMŽALE–KAMNIK
s plesom ob revijski glasbi.
Petek, 28. decambra 1990 ob 20. uri
Farna cerkev na Šutni, Kamnik
BOŽIČNI KONCERT
Izvajalci so MoPZ Lira Kamnik in solisti: Irena Baar-Vremšak, Milena Vehovar,
Marjan Trček, Janez Majcenovič, Samo Vremšak, Rok Lap, Borut Gorinšek, pri orglah bo Hubert Bergant
Dirigent: Samo Vremšak

VABLJENI!

Niko Sadnikar živi s Kamnikom

Predstaviti bralcem Kamniškega občana, dr. Nika Sadnikarja ni niti lahka niti preprosta naloga. Domačinom in tudi širše je zelo dobro znan. Pri ocenjevanju njegovega dela in pri naštevanju različnih aktivnosti, kjer je neposredno udeležen, je kaj lahko izpustiti marsikaj, kar je zanj nadvse važen podatek. Že čez nekaj mesecev, v aprilu prihodnjega leta, bo dopolnil 75 let starosti. Pa je še vedno svež, čil in poln načrtov, kar je značilnost vztrajnih in vitalnih ljudi.

Dr. Niko Sadnikar je bil rojen 19. 4. 1916 v Kamniku, kjer je živel in delal njegov oče Josip Nikolaj Sadnikar. Oče je prišel v Kamnik 1889. leta. Bil je okrajni veterinar in vnet zbiralec starin. ustanovil je muzej starin in bil sicer duhovni in kulturni dejavnik v Kamniku. Skupščina mesta Kamnik se mu je oddolžila, pred leti pa so mu Kamničani odkrili spominsko ploščo.

Usmerjenost in prosvetljenstvo njegovega očeta je na Niku pustila vidne sledove.

Osnovno šolo je obiskoval v Kamniku, gimnazijo v Ljubljani, medicinsko fakulteto v Ljubljani in Zagrebu, specializacijo iz rentgenologije v Beogradu. Poleg nagnjenja do medicine je že od rane mladosti zelo rad prebiral zgodovino.

Življenjska pot med vojno vihro

Leta 1941, ob napadu na Jugoslavijo, je Niko študiral v Zagrebu. Manjkala sta mu še dva izpita. Zaradi vojne se je vrnil domov v Kamnik, a ga je že junija 1941 gestapo zaprl v Begunjah. Na intervencijo njegovega 79-letnega očeta so ga izpustili in dobil je nemško dovoljenje. Takoj se je umaknil nazaj v Zagreb. Kmalu zatem je opravil manjkajoča izpita ter nato stažiral v civilni bolnišnici v Osijeku in Vukovarju, kjer je delal v kirurgiji.

V 1943. letu je gestapo odkril njegovo bivališče, in zahteval, da se vrne v Kamnik. Zbežal je iz tedanjega kraja službovanja in tako zabrisal sled za seboj.

Po daljšem času se je vrnil nazaj v Vukovar, dobil državljanstvo NDH, bil nekaj mesecev v hrvaški vojski in kmalu zatem, 31. 8. 1944, odšel v partizane. Bil je vodja kurirške ekipe 7. udarne Banijske divizije, kje je bil vse do aprila 1945, ko je težko zbolel.

In po vojni?

Po osvoboditvi je bil v JLA na raznih pomembnih dolžnostih, do konca 1980. leta, ko je bil upokojen kot načelnik rentegenskega oddelka vojaške bolnišnice v Ljubljani. Upokojen je bil s činom rezervnega polkovnika. Vrnil se je nazaj v Kamnik.

Vse svoje življenje se je poleg medicine aktivno ukvarjal še z zgodovino in prirodoslovjem. Posebno področje, ki se mu je posvetil z vsem srcem, je delo v turističnem društvu, kjer je v zadnjih letih oral ledino.

Vsakoletnih prireditev ob dnevu narodnih noš, ki imajo v Kamniku že kar pravo tradicijo, se udeležuje vedno več ljudi. Dnevi narodnih noš so se uveljavili tudi v širšem prostoru, pri tem ima Niko prav gotovo veliko zaslug.

In kako naprej?

Že dolgo časa je izvrsten turistični vodnik, redno organizira poučne in vzgojne izlete. Udeležencem zna posredovati vrsto značilnosti krajev in kulturno zgodovinske znamenitosti, tako da so ti izleti izredno koristni.

Član planinskega društva je od leta 1955, zelo rad obiskuje zdravo in naravno okolje, udeležuje se številnih planinskih pohodov, zaradi let nekoliko manj v visokogorje.

Močno je povezan s filatelijo in numizmatiko. Uspešno vodi muzejsko zbirko pokojnega očeta.

Vključen je še v številne druge dejavnosti v medicinskih krogih, zelo rad se druži s prijatelji. Mnogokrat ga srečujemo v Kamniku, ko zbira gradivo, pomembno za sedanjo ali daljšo preteklost. Zaradi svoje načitanosti, še posebej ljubezni do zgodovinskih dogodkov, je največkrat pobudnik za postavitev spominskih obeležij pomembnim Kamničanom.

Polna angažiranost ga ohranja vedrega in čilega. Za svoje bogato delo je prejel vrsto vojaških in drugih priznanj in odlikovanj. Zadnja Brejčeva nagrada, ki jo je nedavno prejel, mu je še posebno pri srcu.

Marsikaterega področja v Kamniku ne bi mogli pravilno ovrednotiti, če ne bi upoštevali tudi deleža Nika Sadnikarja.

Kamničani želimo, da bi še dolgo čutili utrip Nika Sadnikarja in sadove njegovega dela. Smo zadovoljni, da lahko z njim sodelujemo. Niko se vsestransko razdaja Kamniku in ni mu žal vloženih naporov. Takega poznamo in zato smo mu hvaležni za vse. Upamo, da mu bo zdravje še dolgo dobro služilo.

STANE SIMŠIČ

kočna

trgovsko podjetje p.o.

Kočna vam ponuja najcenejši recept za božično potico v vseh svojih prehrambnih enotah!

Gotovinski popusti:

– za tehnično blago – (razen kuriva)

od 500,00 do 1.199,00 din	5%
od 1.200,00 do 3.000,00 din	10%
nad 3.000,00 din	15%

– za tekstil –

od 500,00 do 1.199,00 din	10%
od 1.200,00 do 3.000,00 din	15%
nad 3.000,00 din	20%

V trgovinah Konfekcija in Oblačila posebna ponudba **UTOK PROGRAMA.**

Plačilo v 6 obrokih z 20% pologom in 20% obrestmi.

Izkoristite tudi ostale akcije, ki bodo potekale v naših prodajalnah v mesecu decembru.

Kupim zazidljivo parcelo ali starejšo hišo v Kamniku ali okolici. Tel. 831-676 od 9. do 18. ure.

Garažo oddam pri Titanu. Kaker, Kovinarska 5, Kamnik.

Zakonski par brez otrok najame stanovanje v Kamniku ali okolici. Tel. 832-751.

Prodam omaro za predsobo in štedilnik 2 + 2. Poljanšek, Fužine 2/a, Kamnik.

Njivo v Podgorju oddam v najem. Tel. 811-248.

Očividce prometne nesreče pri gostilni Bevc 19. 10. 1990 približno ob 15.30 (rdeča mazda se je zaletela v ograjo) prosim, naj se javijo po tel. 811-389.

– SPREHOD
– HOKEJ
– SMUKA

PRIHAJA ZIMSKI ČAS!

Po toplo obleko, obutev in ustrezno športno opremo v

PORENTA šport

Kamnik, Titov trg

Kvaliteta traja dlje!

Kemična čistilnica FRANC PUCELJ, dipl. ing. Titov trg 8, Kamnik

Od 1. decembra tudi trgovina PUMI, ki nudi za vsakogar nekaj, primerno tudi za darila:

– modne dodatke, kravate, rute,
– dekorativne prte, brisače,
– pozamenterijo, gumbe, sukance,
– čistila.

Storitev kemičnega čiščenja, ekspres. Cene novoletne, nizke. Odprto od 8. do 18. ure, v soboto od 8. do 12. ure. Priporočamo se za obisk.

Želimo lep Božič in uspešno Novo leto.

TAIDA, d. o. o., Kamnik, Titov trg 22

vam nudi:
– MONTAŽO in ZAŠČITO telefonske inštalacije in naprav
– PRIKLJUČITEV vseh tel. naprav
– naredimo in priključimo vam HIŠNO CENTRALO (do 10 internih priključkov).

Naročila sprejemamo po tel. 831-641, od 10. do 12. ure.

TRGOVINA »PODGORKA«

Podgorje 41, Kamnik

Cenjeni potrošniki!

Voščimo vam vesele Božične praznike in srečo v Novem letu 1991. Vabimo vas, da nas obiščete v naši **trgovini z živili.**

Še zlasti priporočamo kvalitetne celjske mesnine in mlečne izdelke Zelene doline.

Odprto od 7.30 do 12. in od 13.30 do 19. ure,
v soboto od 7. do 18. ure,
v nedeljo od 8. do 11. ure.

Posebna ugodnost: 5% popust ob nakupu nad 300,00 din (do konca leta).

SE PRIPOROČAMO!

TRGOVINA S PREHRANO »LIPA«

Zavrl, Podgorska pot 13, Kamnik

Odprta je nova trgovina.
O kvaliteti se prepričajte sami.

Delovni čas:
vsak dan od 7. do 11.30 in od 13.30 do 20. ure,
v nedeljo od 8. do 11. ure.

Se priporoča
Trgovina LIPA

Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zadnje so razdalje,
kraj in čas.

(Mila Kačič)

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni me je zapustila ljuba sestra

NATALIJA LAVRIČ

Želim se zahvaliti kolektivu Doma upokojencev Kamnik, vsem in vsakemu posebej za skrb v 12-letnem bivanju v domu. Za pomoč, še zlasti v zadnjem času njene bolezni, se zahvaljujem dr. Jani Plavčevi, dr. Anamariji Ziherl in dr. Kirnu, medicinskim sestram, negovalkam in vsemu osebju doma. Posebej hvala za izražena sožalja, prelepo cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Enako zahvalo tudi p. Davidu in g. župniku A. Rojcu za lep pogrebni obred. Plemenito in dobro Natalijo ohranimo v lepem spominu. Še enkrat hvala vsem.

Sestra Marija s sorodstvom

Kamnik, Ljubljana, november 1990

ELEKTRO SERVIS STANOVNIK

Popravila drobnih gospodinjskih mehanizacij, sesalnikov, sušilnikov za lase, brivnikov in električnega ročnega orodja.

Montaža klasičnih in satelitskih antenskih naprav.

Podgorje 55, Kamnik, telefon 831-838, popoldan.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, sestre in tete

CECILIJE DEJAK

rojene MUŠIČ
iz Kamnika, Klavčičeva 6

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom, sodelavcem iz Titana in VVO A. Medved Kamnik ter znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala dr. Damjani Jakopič za pomoč in obiske na domu. Posebej hvala patronažni sestri Heleni Matoh, ki nas je vseskozi bodrila in nam vsestransko nesebično pomagala. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: mož Franc, hčerka Irena z družino in drugo sorodstvo

Kamnik, Nožice, Podgorje, Nemčija, november 1990

ZAHVALA

Ob pretresljivi, boleči in prerani izgubi dragega očeta, starega očeta in brata

EMILA KERNA

iz Mekinj pri Kamniku

se iskreno zahvaljujemo vsem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lep cerkveni obred, Komunalnemu podjetju Kamnik in govorniku Antonu Modicu za izbrane besede slovesa.

Žalujoči: hčerka Ema z družino in brat Jože

Kamnik, Mekinje, november 1990

Majolka

PRODAJNA GALERIJA »MAJOLKA«

Kamnik, Maistrova 11, tel. 831-081

V prijetnem okolju (v Mesnerjevi hiši) vam nudimo pestro izbiro izdelkov naših sodobnih umetnikov, kot tudi prednikov ter mojstrov domače in umetne obrti.

Pri nas lahko izbirate darila za različne priložnosti.

Nudimo tudi dejavnost restavratorstva – obnavljanje starih lesenih predmetov.

Galerija je odprta od 9. do 19. ure, v soboto od 9. do 13. ure.

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustil

JANEZ GOLOB

po domače Švebov ata iz Mekinj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo gospodu župniku, pevcem, dr. Dopliharju, patronažni službi ZD Kamnik, Domu upokojencev Kamnik in Društvu upokojencev Kamnik. Vsem, ki ste bili z njim in z nami, še enkrat hvala.

Vsi njegovi

November 1990

Ko bo pomlad na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš Ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker Te ni.

ZAHVALA

V 87. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

MATIJA KUHAR

iz Krivčevega 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo GG Kamnik, g. župniku in pevcem za lepo opravljeno pogrebno svečanost.

Žalujoči vsi njegovi

November 1990

Kdo je bil Josip Ogrinec?

To vprašanje si lahko marsikdo upravičeno zastavlja, saj le malokateri ve kaj več povedati o pisatelju in pionirju slovenske šahovske književnosti.

Josip Ogrinec, ki je ugledal luč sveta v t. im. Medvedovi hiši v Podgorju pri Kamniku, je dandanes več ali manj znan le po veseloigri »V Ljubljano jo dajmo« in morda še po povesti »Čarovnica s Starega gradu«, kar pa navsezadnje niti ni čudno, saj je bila večina dokumentov o njegovem življenju in ustvarjanju izgubljena ali pa uničena. Glavni vir za črpanje podatkov o Josipu Ogrincu je monografija Ogrinčevega nečaka Josipa Benkoviča, ki pa je na več mestih napisana netočno in pomanjkljivo in tako pušča vrzeli v Ogrinčevem življenjepisu. Sicer pa tudi Ogrinčevo sorodstvo oz. potomstvo ne hrani ničesar od pisateljeve zapuščine. Od vse njegove korespondence je ohranjenih le deset pisem, ki jih hran NUK, tudi njegovo literarno zapuščino je doletela ista usoda. Benkovič v monografiji pravi, da je Ogrinec veliko svojega gradiva prinesel domov iz Vinkovcev, kjer je služboval. To gradivo je mati po sinovi smrti izročila v varstvo nekemu kamniškemu odvetniku, od koder pa se je izgubilo. Kljub vsemu pa poskušajmo Ogrinčevo življenje prikazati čim bolj nazorno.

Josip Ogrinec se je rodil 5. aprila 1844 kot četrti otrok (od šestih) Jožefu Ogrincu in njegovi ženi Neži, rojeni Pogačar. Že kot otrok je pasel krave, ko pa je dorastel šolskim letom, ga je oče poslal v sedemletno kamniško normalko. Le-to so vodili Frančiškani in v njej tudi poučevali.

Ko je dovršil osnovno šolo, se je leta 1856 vpisal v prvi razred ljubljanske gimnazije. Med drugimi je bil tudi Jurčič njegov sošolec. Od tretjega razreda dalje je Josip Ogrinec postal gojenec Alojzijevišča in tam ostal vse do končane gimnazije. Prav tu se je Ogrinec navadil igrati na citre, pesnikovati in se izuril v šahu, s katerim se je kasneje rad ukvarjal in mu ostal zvest do smrti.

Jeseni 1864 je Ogrinec vstopil v ljubljansko bogoslovje, po materini volji, čeprav se je sprva namenil vpisati v prirodoslovno fakulteto na Dunaju. Ob nerazpoloženju, ki ga je čutil v nezaželenem študiju, je razvijal svoj pesniški dar.

Tri tedne po vpisu v drugi letnik bogoslovja se je izpisal in šel domov. Mati, ki je trdno vztrajala pri svoji odločitvi, da bo sin postal duhovnik, je nagnala Josipa iz hiše. Taisti dan se je Josip spoznal z nekim Hrvatom, ki se je ponudil, da ga vzame s seboj v Zagreb. Ogrinec je ponudbo sprejel in tako se je pričelo berasko študentovsko življenje kmečkega sina.

V Zagrebu se je vpisal na pravno fakulteto, vendar mu nista niti študij niti Zagreb ugajala. V Zagrebu je vzdržal le slabo leto, jeseni 1866 je odšel na Dunaj. Tu je živel borno življenje, ki pa je zahtevalo, da se pride do denarja na kakršenkoli pošten način. Tako je Josip Ogrinec nekega deževnega dne nesel prijatelju kovček na kolodvor, da bi si nekaj prislužil. Pri tem pa si je nakopal hud prehlad oz. sušico, zaradi katere je kasneje tudi umrl. Sicer pa so bila dunajska leta odločilna za Ogrinčev literarni razvoj. Pod neposrednim Stritarjevim literarnim vodstvom so nastajala dela, ki so Ogrincu utrdila pisateljsko ime.

Spomladi 1870 je Ogrinec odšel v Gradec. Zakaj, ni znano. Z odhodom se je zaključila doba njegovega literarnega šolanja, kljub temu pa ni prekinil stikov z dunajsko pisateljsko družbo (Stritar, Jurčič, Celestin, Levec).

V kasnejših letih je Ogrinec služboval kot profesor v Vinkovcih, od koder je hodil vsako leto domov na počitnice. Iz tega obdobja pa vse do njegove skorajšnje smrti ne vemo ničesar.

Zdaj pa spregovorimo še nekaj besed o Josipu Ogrincu kot šahistu. Najprej moramo poudariti, da se je zanimanje za šah pričelo, ko so izobraženci, ki so študirali v Gradcu in na Dunaju, širili to igro v domovini. V prvem rodu slovenskih šahistov se je Ogrinec proslavil kot odličen šahovski problemist in kot močan igralec v praktični igri. Edino področje, kjer je lahko Ogrinec (pa tudi drugi šahisti) na zunaj uveljavil svojo šahovsko dejavnost, so bile problemske rubrike v časopisih, saj takrat šahovskih dvobojev in turnirjev še ni bilo. Navdušen šahist Josip Ogrinec si je prizadeval, da bi tudi Slovenci dobili strokovni pouk v šahu in stalno šahovsko rubriko v kakem glasilu. Tako je izšla prva šahovska rubrika v tretji številki »Slovenskega glasnika«. Le-ta pa ni bila prva le v slovenskem merilu, temveč tudi v jugoslovanskem. Žal sta ohranjena samo dv Ogrinčeva šahovska problema Prav tako kot književna je pro padla tudi njegova šahovska za puščina. En del se je izgubil a pa je zgorel na podstrešju rojstn hiše v Podgorju pri požaru let 1908, drugi del pa je propade v Vinkovcih.

Nazadnje pa naštejmo še neka Ogrinčevih del: v prvem letniku bogoslovja je spisal pesmi »Prav dom«, »Dobra misel«, »O vani tas«, »Slovenski lipi«, epsko pe sem »Zaklad pri Savi« in pripo vedni spis »Šviga-švaga«. V črtn cah »Kaplan« in »Lemenatar« je opisal ljudi, ki so šli v duhovniš poklic brez lastne volje. Iz žival skega življenja je spisal črtic »Petelin« in »Povodna žaba«. V času dunajskega obdobja se je rodilo najbolj znano Ogrinčevo delo, njegov dramski prvenec »V Ljubljano jo dajmo«. Sicer pa je Ogrinec rad posedal med staro grajskimi razvalinami in tam snoval svojo povest »Čarovnica s Starega gradu«.

GABRIJELA V. DEŽMAN

Gasilsko srečanje na Črnivcu

Štaba operative Gasilske zveze občin KAMNIK in MOZIRJE sta se domenila, da obnovita medsebojno sodelovanje na strokovnem in tovariškem srečanju. Gozdovi okoli ČRNIVCA so brez potrebne vode za gašenje požarov. Poleg tega je območje precej oddaljeno od gasilskih društev in še brez telefona. V tej okolici so večkrat turisti, ki radi zanetijo ogenj za svoje potrebe in veselje; pred leti je tu pogorela stanovanjska hiša, pa tudi gozdnih požarov smo že več pogasili. Tu obstaja edina možnost obveščanja: s kurirji z osebnimi vozili, kar pa nekaj časa traja.

V mesecu požarnega varstva je bilo organiziranih več vaj po tovarnah in naseljih, vedno na zidane ali lesene objekte. Vedno je bila možnost odvzema vode za gašenje iz tekočih voda ali vodovoda. Na ta način je veliko lažje gasiti kot v gozdovih, kjer tega ni. Vodo je vedno treba pripeljati ali pa celo prinesti. Praktičnih vaj teh vrst do sedaj nismo imeli.

Tokrat smo organizirali vajo gašenja gozdnega požara in cestarske zgradbe na ČRNIVCU. Vaja je bila konec oktobra, vodila sta jo poveljnika oben sosednih občinskih gasilskih zvez. Zanimal nas je predvsem čas dovoza gasilskih enot od svojih gasilskih domov do kraja požara. Točno ob 13.00 uri sta poveljnika po UKW zvezi obvestila gasilska društva o nastanku in širjenju gozdnega požara na ČRNIVCU. KAMNIK ima na UKW delovno področje na osmem kanalu, MOZIRJE pa na sedmem tako, da se medsebojno nista nič motila.

Prva gasilska enota je prispela na kraj požara ob 13.06 uri iz gasilskega društva GOZD z orodnim vozilom. Šest minut kasneje še CREINA cisterna iz istega kraja. Gasilci so se takoj razporedili na odrejeno mesto in pričali gasiti s požarnimi metlami, kasneje pa še z vodo iz cisterne in nahrbtnikov. Ob 13.15 uri so se že javili gasilci iz NOVE ŠTIFTE s terenskim vozom in še CREINA cisterno. Iz STRANJ so se pripeljali gasilci z orodnim vozilom že ob 13.16 uri. Sledili so gasilci iz GORNJEGA GRADA z orodnim vozilom in dvema cisternama ob 13.21 uri. Ob 13.25 so se pojavili s svojim vozilom že gasilci iz NEVELJ. Takoj za njimi so ob 13.27 uri prišli kamniški gasilci s cisterno in orodnim vozilom. Sledili so še: ob 13.28 orodni gasilski voz iz GD BOČNA, ob 13.30 iz RADMIRJA in končno še cisterna iz ŠMARTNA ob 14.00 uri. Pri gašenju nam je priskočil na pomoč še sv. FLORIJAN, ki je iz svoje polne golide vode pošteno namočil kraj požara in vse sodelujoče tako, da je bil požar prej in res temeljito pogašen. Lastnik gostišča na ČRNIVCU nam je priskočil na pomoč z svojim antigripinom, da gasilci niso zboleli v tem hladnem in deževnem vremenu.

Po končani vaji so se gasilci zbrali v Gasilskem domu v Novi Štifti, kjer sta poveljnika obeh občinskih gasilskih zvez analizirala vajo »Črnivec 90'« in strokovnost izvajanja gašenja tega požara.
foto: DRAGAN MEJAČ

Po končani vaji smo se vsi zbrali v lepem in prostornem gasilskem domu v NOVI ŠTIFTI, ki je oddaljen 5 km. Tu sta oba poveljnika občinskih gasilskih zvez podala analizo vaje in strokovnosti gašenja tega požara. Opozorila sta navzoče na delno nezadostno opremljenost z zaščitno opremo. To in še druge ugotovljene pomanjkljivosti bomo pač v doglednem času odpravili. Stvar je namreč sledeča: gasilec, ki je tudi človek, je pripravljen prostovoljno in brezplačno pomagati reševati družbeno in zasebno lastnino, zato ima tudi pravico do zaščite svojega zdravja.

Sledilo je tovariško srečanje med gasilci vzhodnega dela kranjske dežele in zahodnega dela štajerske. Ugotovili smo nujnost večjega sodelovanja in strokovnih posvetovanj.

Na ogled vaje smo povabili zastopnike gozdnih uprav in še druge funkcionarje iz obeh občin, ki bi jih moralo zanimati gašenje požarov in nastopi gasilcev ob večjih nesrečah, a se zaradi res slabega vremena vaje niso udeležili. Končni sklep je bil, da naslednje leto organiziramo slično vajo na drugem terenu koncem septembra, skupaj z lepim vremenom.

JOŽE BERLEC

Poveljnik občinske gasilski zveze Kamnik JOŽE BERLEC razporeja desetino GD Nevlje na požarišče.

KOZMETIČNI SALON PIRC LEONIDA

Ljubljanska 14
Kamnik, Duplica

Cenjene stranke obveščamo, da imamo spremenjeno telefonsko številko. Odslej nas lahko pokličete na tel. št. 814-724.

Delovni čas: od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, v petek od 7. do 12. ure, v soboto zaprto.

O delu bajtarjev na Veliki planini

Začelo se je s koledovanjem, starim folklornim običajem, ko smo po vseh bajtah in v vseh naseljih na Veliki planini voščili srečo in razdelili bajtarske koledarje.

Ob nepozabno lepem in sončnem vremenu smo 2. januarja uspešno izvedli svoj redni letni občni zbor. Uspešno zato, ker smo dobro delali, pa tudi zato, ker smo vendarle uspeli prepričati našega župana, da svoje županjevanje podaljša vsaj še za eno leto.

Nismo se še dobro oddahnili od novoletnih praznikov, ko so bile tu že šolske politične in z njimi tudi Pastirčkove igre za naše naslednike, ki smo jih uspešno izvedli kljub brezsnežni zimi in najboljšim tudi podelili medalje.

Kar prehitro smo postali mastnih ust, saj je z nami bil že pust. Skoraj ob poletnem vremenu smo z organizacijo Pustnega smuka dodobra razgibali staro in mlado in skupaj z novinarjem ponesli prireditev po Sloveniji. V časopisu Delo je Janez Petkovšek zapisal: Politika je postala prepričljiva šema in v podnaslovu še: Velika planina je bila tokrat prizorišče razburljive pustne igre o naših političnih zgodbah in nezgodah. Tek po zaplatah snega in brcanje žoge, vmes pa kolesarske norčije Dobre mrhe.

O dobro organiziranem srečelovu, ki ga izvedemo vedno po pustnem smuku, pa je isti novinar zapisal: Posebnost je bila vsekakor licitacija pečene svinjske glave in srečelov. Na ta račun so sicer skopuški Gorenjci zbrali več kot 7.000 din, ki so jih dali v sklad za razvoj Velike Planine. Seveda pa bajtarji na Veliki planini ne skrbimo zgolj za naše družabno življenje, lotevamo se in pomagamo z veseljem tudi pri delovnih akcijah. Tako smo spomladi dokončali obnovo zaščitene Preskarjeve bajte, pomagali urejevati cesto od Ravni do doma na Kisovcu, posebej pa smo se potrudili pri postavljanju viharnikov in smerokazov po Veliki, Mali in Gojški planini. Konec maja pa smo tako kot vedno očistili planino z našo tradicionalno tlako.

S področja družabnosti pa ne smem izpustiti tudi našega tradicionalnega kresovanja in turnega smuka ob prazniku dela, ki ga zaključimo vedno s spustom v lavorju za naše bajtarice.

Poletje je čas dopustov, izletov in morja tudi za nas bajtarje. Tako smo bili na enodnevnem izletu v Šaleški in Savinjski dolini, izvedli pa smo tudi dvodnevni avto rally, lahko bi rekli od Litije do Čateža. Le da smo mi krenili nekoliko bolj proti severu. Zaradi naše prezasedenosti, nekaj pa tudi zaradi slabega vremena, nam ni uspelo uspešno organizirati Male in Velike ture ter tako imenovanega Bajtar – trophya. Pa drugič. Sicer pa nas spoznavanje in hoja po še ostalih slovenskih hribih ter planinah daje, predvsem zaradi pomanjkanja časa.

Nekoliko smo zanemarjali tudi naše izobraževanje, saj smo imeli samo eno predavanje, pa tudi glasilo »Bajtar« je izšlo le dvakrat.

Sicer pa je bilo vse naše delo in življenje povezano z jubilejem: 60-obletnico bajtarstva na Veliki planini. Tako smo ogromno energije, časa in dela vložili v izvedbo prireditve »Planina poje«, ki je bila uspešno izvedena 5. avgusta ob lepem sončnem vremenu in množici obiskovalcev. Tudi največji optimisti nismo pričakovali takšnega odziva planincev in nastopajočih na tej prireditvi, k čemur pa je prav gotovo pripomogla tudi sv. maša ob drugi obletnici postavitve kapele Marije Snežne. Ali ni dosežen rekord žičničarjev pri prevozu ljudi z gondolo ravno na ta dan zadosten dokaz, da je prireditev uspela? Ali ni dejstvo, da smo že ob 14. uri ostali brez hrane in pijače dokaz več za uspešnost prireditve in da je bila le-ta na kulturnem nivoju? Ali ni TV predstavitev planšarskega življenja na Veliki planini ravno v dneh okrog prireditve dokaz več, da smo ponesli glas z nje v svet, ali pa nastop našega župana v oddaji zravo? Cilj, ki smo si ga zadeli, smo dosegli, boli pa dejstvo, da so stali precej ob strani tisti, ki so plačani za takšen ali drugačen razvoj Velike planine.

Našo 60-letnico bomo obeležili še z razstavo fotografij in spominkov v začetku decembra v Kamniku in s tem vanj vsadili delček planine, ki se dviga neposredno nad njim.

Ko se takole pogled na naše življenje in delo v letošnjem let zapira, ne samo še mimo našeg oktobrskega golaža, s katerim s bajtarska sezona odpira že s po gledom v prihodnje leto. Pa š ene izmed delovnih akcij: skupa s planšarji oziroma lastniki baj lahko celo rečemo po njihovi za slugi, če ne bi bilo Cestnikoveg Vinkota, smo uspeli obnoviti ce sto od Raka do Marjaninih njiv ki pa jo je neurje ponovno priza delo, kar pa ob vsej tragiki, ki j je povzročilo, niti ni tako hudo Verjamem, da bo s pomočjo Cestnikovega Vinka kmalu spe prevozna.

Čeprav se ne slepimo, da ne b mogli še kaj postoriti, pa sm vendarle lahko na doseženo po nosni. Nenazadnje je to aktivno preživljanje našega prostega časa. Še posebej je potrebno povedati, da smo se za izvedbo vseh nalog sestajali le enkrat mesečno po kakšno urico pri Kebru v Domžalah, za raziko od tisti plačancev, ki zasedajo vsak dan pa potem nič ne postorijo. To pa je že druga, politična tema, ki je bajtarji najraje zaobidemo, sa recimo od načrtov RC Velika planina ni bil uresničen niti tist o postavitvi zbirališč za smeti na planini. Le tako naprej.

Ob zaključku želim zapisati še to, da si želimo še boljšega sodelovanja z RC Velika planina, radi pa bi se srečali tudi z Zelenimi Kamnika, ki nimajo prave predstave o bajtarski dejavnosti na Veliki planini. Pa vsem skupaj lep planinski pozdrav!

TONE HLADIN

DISKOTEKA SUŠNIK

Odprta vsak petek, soboto in ob praznikih. Sprejemamo rezervacije za SILVESTROVANJE. Telefon 831-377.

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN – ustanovitelj in izdajatelj Skupščina občine Kamnik, – Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF – Ureja Svet za informiranje, predsednik Janez Pirš, in uredniški odbor v sestavi: Janez Balantič, Tone Ftičar, Damjan Gladek, Romana Grčar, Dušica Jesenik-Bremšak, Ivo Pirc, Bojan Traven, Matic Romšak, Stane Simšič in Jana Taškar, glavna in odgovorna urednica. Tehnični urednik Janez Herle. Strokovna sodelavka Vera Mejač. – Izhaja dvakrat mesečno – Naslov uredništva: Kamnik, Titov trg 1, telefon 831-511, 831-504 in 831-266 interna 29 – žiro račun: Sredstva za dejavnost Kamniškega občana 80 Kamnik 50140-637-763592 – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska ČGP Delo v Ljubljani.